

Verslag concept

Commissie Landelijk Gebied

Datum commissievergadering	:	12 februari 2024
Commissievoorzitter	:	Dhr. C. Vonk
Commissie-adviseur	:	Dhr. C. Borst
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / corne.borst@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	Dhr. C. Vonk
Commissie-adviseur	:	Dhr. C. Borst
Leden van de commissie	:	BBB dhr. G. Vendrig, mw. D. Sijbenga, dhr. T. Van der Mark
		VVD mw. G. Bakker, mw. L. Ouderkerken
		GroenLinks Statenleden T. Van Wijnen, R. Bwefar
		D66 dhr. S. Mulder, mw. K. Jansen
		PvdA dhr. T. Wallaart, dhr. G.J. Leerink
		JA21 dhr. I. Mantel, mw. C. Gordijn
		CDA mw. W. Koning-Hoeve, dhr. S. Dijk
		FvD dhr. J. Dessing, mw. R. De Knegt
		PvdD mw. I. Haas en dhr. M. Hanou
		PVV dhr. R. van Tiggelen, dhr. D. de Moel
		SP mw. R. Alberts, dhr. M. Dijkse
		CU dhr. M. Klein, mw. J. Hoogendoorn-van der Maarl
		50PLUS dhr. H. Stulemeijer en dhr. V. de Jong
		Volt mw. J. Schneemann, dhr. B. Bonekamp

Gedeputeerden : Mw. R. Kocken (GroenLinks), dhr. J. Beemsterboer (BBB)

Afwezig: : -
(Met bericht van verhindering)

Notulist : mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

Agenda

5

0.a Technische briefing Kaderrichtlijn Water

0.b Technische briefing over faunabeheer en schadevergoedingen

1 Opening en mededelingen

2 Vaststellen van de agenda, verslag van de vorige vergadering, Strategische Agenda, Lijsten moties en toezeggingen

10

3 Inspreekhalftuur

4 A-agenda Algemeen

4.a Financiën: Eerste begrotingswijziging 2024 (A-agenda alle commissies: cie Landelijk gebied)

Pagina 2

en Ruimte 12 februari en de Bestuur en Leefomgeving 15 februari 2024)

- 15 5 Rondvraag gedeputeerde Kocken
- 6 B-agenda: Landbouw, Visserij, Dierenwelzijn, Faunabeheer, PPLG en Cultureel Erfgoed (gedeputeerde Beemsterboer)
- 6.a PPLG: Stand van zaken PPLG (B-agenda Landelijk Gebied 12-02-2024)
- 6.b Agenderingsverzoek C naar B Partij voor de Dieren: Faunabeheerplan Vos 2024-2029
- 20 7 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer
- 8 Sluiting

0.a Technische briefing Kaderrichtlijn Water

25 **0.b Technische briefing over faunabeheer en schadevergoedingen**

1 Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de commissievergadering om 13.44 uur en heet alle aanwezigen van harte welkom.

30

Mededelingen voorzitter:

- Er is een quorum vastgesteld.
- Voorafgaand aan de vergadering zijn twee rondvragen aangemeld door GroenLinks en D66.
- Voorafgaand aan de vergadering hebben zich twee sprekers aangemeld. Mevrouw Volkers en mevrouw Henskens zullen spreken tijdens het spreekhalfuur.

35

Mededelingen commissie

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) refereert aan de Natuurherstelwet die door het Europees Parlement is aangenomen. Het CDA heeft behoefte om de gevolgen van deze wet voor het provinciaal beleid duidelijk te krijgen. Daartoe heeft ze overleg gevoerd met de fractie van de BBB over het organiseren van een expertmeeting of een technische briefing. Dit verzoek wil ze ook bij de gedeputeerde neerleggen. Om zeker te zijn dat haar boodschap helder is, zal ze haar verzoek delen met alle fracties, zodat er in een volgende bijeenkomst op gereageerd kan worden en besloten kan worden of dit verzoek daadwerkelijk wordt ingediend.

40

45 Statenlid **Van Wijnen** (GL) merkt op dat de Provinciale Staten (PS) zelf verantwoordelijk zijn voor het organiseren van hun eigen expertmeetings, terwijl het Gedeputeerde Staten (GS) is die technische briefings of een BOT (Bestuurlijke Overlegtafel) organiseert.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) stuurde in haar verzoek aan op een technische briefing, maar indien er onder de leden behoefte is aan een bredere expertmeeting, dit via een reactie op de mail kenbaar gemaakt kan worden.

50

Mededelingen Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Kocken** adresseert een verdraging in de communicatie naar aanleiding van vragen van meneer Mülder en mevrouw Berkvens over het toezicht op het waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Zij legt uit dat de verdraging te wijten is aan het feit dat Amstel, Gooi en Vecht een herstel- en verbeterplan voor zijn financiën moest opstellen en vaststellen, wat pas op 25 januari 2024 is gebeurd. Dit plan moet vervolgens beoordeeld worden door GS van Noord-Holland en Utrecht, aangezien Amstel, Gooi en Vecht activiteiten uitvoert in meerdere provincies. Gedeputeerde Kocken vraagt om geduld en bevestigt dat er aan de brief wordt gewerkt en dat de verdraging niet betekent dat de kwestie vergeten is.

55

60

2 Vaststellen van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, Strategische Agenda, Lijsten moties en toezeggingen

65 De **voorzitter** constateert dat er voorafgaand aan de vergadering geen opmerkingen over de agenda van 12 februari 2024, het verslag van 15 januari 2024, de lijst moties van 12 februari 2024, de lijst toezeggingen van 12 februari 2024 en de Strategische Agenda van 12 februari 2024 zijn gemaakt.

70 Mevrouw **Jansen** (D66) noemt dat de natuurdoelanalyses ontbreken op de Strategische Agenda en verzoekt deze toe te voegen. Ze vraagt om duidelijkheid over wanneer deze analyses verwacht en behandeld kunnen worden.

De **voorzitter** stelt vast dat de commissiesecretaris deze punten op zal nemen met de
75 gedeputeerde en dit punt zal agenderen.

De commissie is akkoord met vaststelling van de stukken.

3 **Inspreekhalftuur**

80 Mevrouw **Volkers**, spreekt in namens de Stichting ter behoud van het Schoorlse- en Noord-Kennemerduingebied en uit haar zorgen rondom de Bossenstrategie en de geplande boskap in het kader van Natura 2000. Ze benadrukt dat ondanks de intentie om 3400 hectare boskap te realiseren tot 2030, de beloftes voor herplanting en compensatie twijfelachtig blijven.
85 Programmamanager Landelijk Gebied Rob Messelink heeft tijdens een presentatie meerdere malen aangegeven dat er zowel een gebrek aan geld als aan grond is, wat de realisatie van de plannen voor herplant bemoeilijkt. Ondanks deze uitdagingen zijn er beloftes gedaan over de aanplant van miljoenen bomen en ruimhartige compensatie.

90 De provincie had eerder ingeschat dat er tot 2030 ongeveer 360 hectare extra bos gerealiseerd zou worden, maar dit doel is bijgesteld naar slechts 140 hectare, waarvan een start is gemaakt met ongeveer 10 hectare bos bij Medemblik in 2021. De compensatie-opgave voor Noord-Holland bedraagt 155 hectare, met een voorkeur voor compensatie in de buurt van de kaplocatie, of anders nabij dorpen en steden als gevolg van beperkte grondbeschikbaarheid. Echter, de provincies
95 hebben slechts een inspanningsverplichting, wat betekent dat ondanks de inspanningen, het succes van de herplant niet gegarandeerd is. Mevrouw Volkers noemt locaties zoals boerengraslanden waar ontwikkeling van bos moeilijk is als gevolg van het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Dit roept de vraag op of provincies niet eerder een resultaatsverplichting zouden moeten hebben.

100 Bovendien wordt de landelijke ambitie om jaarlijks 3700 hectare extra bos te realiseren niet gehaald en wordt deze door experts als niet realistisch beschouwd. Mevrouw Volkers pleit ervoor om de huidige bossen beter te waarderen en te beschermen tegen kap, vooral de Schoorlse bossen en de voorgenomen kap hiervan uit de bossenstrategie te halen, en benadrukt het belang van het
105 daadwerkelijk laten groeien van bos voordat verdere kap wordt overwogen.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw **Gordijn** (JA21) spreekt haar dank en respect uit voor de volharding van mevrouw Volkers in het dossier over bosbehoud. Ze refereert aan de voorkeur voor bijplanten in de buurt
110 van de kaplocatie, zoals eerder besproken, en vraagt naar de persoonlijke mening van mevrouw Volkers over deze aanpak.

Mevrouw **Volkers** benadrukt de waarde van de Schoorlse bossen en uit haar zorgen over de gevolgen van de geplande boskap. Ze stelt dat, indien deze bossen gekapt worden, mensen genoodzaakt zullen zijn om met de auto te reizen om nog van bosgebieden te kunnen genieten,
115 terwijl er lokaal prachtige bossen beschikbaar zijn. Dit vindt ze absurd, vooral omdat de

benodigde gronden voor herplanting niet beschikbaar zijn. Volgens haar is het niet mogelijk te voldoen aan de gestelde ambities.

120 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) bedankt Mevrouw Volkers voor haar inzet voor het behoud van de dennenbossen in Schoorl en omstreken en vraagt of er al tekenen zijn van herplant in de buurt, of dat het gebied nog steeds een kale vlakte is.

125 Mevrouw **Volkers** antwoordt dat er in hun omgeving geen herplant heeft plaatsgevonden. Ze refereert aan een eerdere belofte van wethouder Valkering over het aanwijzen van een gebied voor herplant, maar merkt op dat dit tot op heden niet is gebeurd. In plaats daarvan ziet ze vooral de enorme verwoesting van bodem en bos in de omgeving.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) vraagt of mevrouw Volkers recent contact heeft gehad met de gemeente hierover.

130 Mevrouw **Volkers** antwoordt dat haar stichting niet recent contact heeft gehad met het gemeentebestuur, hoewel ze wel zienswijzen bij de gemeente hebben ingediend en diverse deskundige rapporten hebben overhandigd. Ze geeft aan dat de reacties van de gemeente vaak neerkomen op het voldoen aan vergunningsvoorwaarden, waarbij zorgen rond CO₂-uitstoot als niet van toepassing worden beschouwd. Volgens haar wordt er niet met een menselijke maat gemeten of met logisch verstand gehandeld in de afhandeling van deze zaken.

135 Mevrouw **De Knecht** (FvD) vraagt naar de realisatie van de landelijke ambitie om jaarlijks 3700 hectare bos bij te planten, als onderdeel van het doel om tot 2030 in totaal 7000 hectare nieuw bos in Nederland te realiseren.

140 Mevrouw **Volkers** licht toe dat, ondanks de ambitieuze plannen, er weinig concrete informatie beschikbaar is over wat daadwerkelijk gerealiseerd is. Ze heeft onderzoek gedaan en constateert dat de daadwerkelijke aantallen nieuw aangeplant bos ver achterblijven bij de ambities. Volgens recente gegevens heeft Overijssel slechts 3,7 hectare gerealiseerd, Flevoland 21 hectare, en Gelderland het meest met 185 hectare. Mevrouw Volkers benadrukt dat deze cijfers in schril contrast staan met de beloftes van miljoenen nieuwe bomen en duizenden hectares nieuw bos,

145 terwijl de boskap doorgaat. Ze concludeert dat er een enorm gat bestaat tussen de ambities en de realiteit, een gat dat zij als niet overbrugbaar beschouwt.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) dankt Mevrouw Volkers voor haar bijdrage en vraagt naar de bezwaren tegen het gebruik van boerenland voor nieuwe bosplantingen.

150 Mevrouw **Volkers** legt uit dat de huidige bossen zich aangepast hebben aan de omstandigheden, maar volgens de Bossenstrategie ingrijpend bewerkt moeten worden om ze klimaatbestendig, veerkrachtig en robuust te maken. Ze uit haar zorgen over de plannen om nieuwe bomen te planten onder de noemer van toekomstige, robuuste en klimaatbestendige bossen. Deze jonge bomen, die ze omschrijft als 'staken', moeten groeien onder moeilijke omstandigheden waarin de

155 huidige bossen reeds floreren. Mevrouw Volkers betwijfelt of deze aanpak realistisch is, gezien de jonge aanplant amper in staat zal zijn om te overleven, laat staan uit te groeien tot het beoogde robuuste bos. Dit, stelt ze, is niet geloofwaardig en niet reëel.

160 De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn en dankt mevrouw Volkers voor haar inspraak.

Mevrouw **Henskens** een natuurliefhebber uit Schoorl, spreekt haar zorgen uit over de gevolgen van boskap voor beschermde soorten, ondanks de internationale inspanningen om deze te behouden.

165 Ze stelt aan de orde dat met het kappen van bossen niet alleen bomen verdwijnen, maar ook de daar levende beschermde dieren, en bekritiseert de benadering die kleine stukken bos als verwaarloosbaar beschouwt. Mevrouw Henskens trekt een vergelijking met medische ingrepen die gesubsidieerd worden, waarbij de vraag wordt gesteld of de doelen van natuurbeheer en –behoud niet te veel worden bepaald door de voorwaarden van subsidies, in plaats van wat ecologisch

170 noodzakelijk is.

Ze brengt ook de invloed van bossen op lokale klimaatomstandigheden ter sprake, met name hoe de verdamping van water door bomen kan bijdragen aan regenval, en vraagt naar de effecten van bossenkap in de duinen op het lokale klimaat en de afhankelijkheid van het natuurgebied van

175 hemelwater.

Mevrouw Henskens sluit af met een kritische noot over de toekomstvisie die bossenkap promoot als natuur met 'gouden horens en gouden snavels, en vraagt of de huidige argumenten voor bosbehoud en de heilzame werking ervan door deze visie in twijfel worden getrokken.

180 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

De **voorzitter** constateert dat er geen vragen zijn en dankt mevrouw Henskens voor haar heldere inspraak.

185

4 A-agenda Algemeen

4.a Financiën: Eerste begrotingswijziging 2024 (A-agenda alle commissies: commissie Landelijk gebied en Ruimte 12 februari en commissie Bestuur en Leefomgeving 15 februari 2024)

Toelichting:

190 *In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze EBW (Eerste Begrotingswijziging) omvat een bijstelling van de begroting 2024. De voordracht EBW staat tevens geagendeerd voor de commissies Bestuur, Ruimte en Leefomgeving. De commissie wordt gevraagd over de voordracht aan PS te adviseren. De voordracht zal worden geagendeerd voor de PS-vergadering van 4 maart 2024. De commissie*

195 *Landelijk Gebied adviseert over de onderwerpen die tot de portefeuille van deze commissie horen.*

Eerste termijn commissie

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) brengt naar voren dat haar partij geen bezwaar heeft tegen het doorzetten van uitgaven die al in 2023 gepland waren, maar uitgesteld zijn naar het nieuwe jaar.

200 Echter, zij uit zorgen over de besteding van de PPLG (Provinciaal Programma Landelijk Gebied)–gelden en de richtlijnen voor de reserve van deze gelden. Volgens het coalitieakkoord is er 35 miljoen euro gereserveerd voor incidentele uitgaven om te voorkomen dat het PPLG vertraging oploopt. Het CDA vindt het niet verstandig om het PPLG onvertraagd voort te zetten gezien er momenteel geen landbouwakkoord is en de vorming van een nieuwe landelijke coalitie en kabinet

205 vertraging oploopt. Het CDA vraagt waarom Gedeputeerde Staten en de coalitie haast maken met de voortgang van het PPLG en of zij bereid zijn om de gebiedsprocessen op pauze te zetten tot er meer duidelijkheid is over het programma. Mevrouw Koning-Hoeve geeft aan dat het CDA wel instemt met het voortzetten van koploperprojecten en kleine projecten die innovaties testen binnen het PPLG.

210

Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt om verduidelijking over het voorstel om het PPLG tijdelijk stil te leggen. Ze benadrukt dat het PPLG veel beleid omvat, waaronder provincie-eigen beleid zoals voor recreatie, cultureel erfgoed, de bossenstrategie en weidevogelbeleid. Haar vraag is gericht op de reikwijdte van het stilleggen van het PPLG.

215

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) antwoordt dat dit duidelijk wordt in het vervolg van haar betoog.

Mevrouw Koning-Hoeve verwijst naar een demonstratie van boeren voor het provinciehuis op 12 februari 2024, waarbij gepleit werd voor een pauze in deze programma's tot er meer

220

duidelijkheid is over het budget en richtlijnen voor prioritering. Het CDA vraagt de gedeputeerde met klem om aan dit verzoek te voldoen.

In de discussie over de begrotingswijziging uit het CDA kritiek op de voorgestelde criteria voor de inzet van de 35 miljoen euro reserve voor het PPLG. Het eerste criterium, dat uitgaven

225

gerelateerd moeten zijn aan PPLG-thema's, binnen de reikwijdte van het PPLG en het coalitieakkoord passen, een incidenteel karakter hebben en de voortzetting van het PPLG moeten waarborgen ongeacht het besluitvormingstempo van het Rijk, wordt expliciet afgewezen door het CDA. De partij vindt dat de provinciale aanpak gekoppeld moet worden aan de besluiten van het Rijk en pleit voor een verstandiger benadering.

230

Het CDA ziet een goede besteding van het budget in het bieden van oplossingen voor de PAS-melders door voorfinanciering van hun legalisatie en het voortzetten van koploperprojecten en kleine projecten waar de vaart in zit. Mevrouw Koning-Hoeve vraagt de gedeputeerde naar acties rondom het PAS (Programma Aanpak Stikstof) en de invulling van de aangekondigde

235

stikstofbank, waarover zij meer duidelijkheid wenst op korte termijn.

De heer **Wallaart** (PvdA) vraagt zich af waarom er wordt voorgesteld om het PPLG tijdelijk te pauzeren en ten aanzien van het PAS niet, terwijl daarover ook nog een besluit vanuit Den Haag wordt verwacht.

240

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) benadrukt dat de PAS-melders al sinds 2019, dus vijf jaar, wachten op een oplossing voor hun situatie. Ze wijst op het bestaan van oplossingen, zoals voorfinanciering, om deze kwestie aan te pakken. Verder voegt ze toe dat de PAS-melders buiten hun eigen schuld om in deze problematiek zijn beland, waardoor het volgens haar een

245

verantwoordelijkheid van de overheid is om hier een oplossing voor te vinden.

Mevrouw Koning-Hoeve benadrukt dat er in de context van de eerste begrotingswijziging en het PPLG meer aandacht moet zijn voor andere zaken. Ze wijst op de veranderende situatie binnen Europa, waar een herbezinning op het landbouwbeleid aanstaande is. Dit impliceert dat ook op provinciaal niveau een heroverweging van de huidige aanpak en doelstellingen nodig is. Mevrouw Koning-Hoeve haalt aan dat, zoals ze van boeren hebben gehoord, voor sommigen de situatie zeer nijpend is geworden door de stapeling van nieuwe overheidsmaatregelen, wat aangeeft dat de druk op de agrarische sector hoog is.

250

255

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt hoe het pauzeren van het PPLG de boeren meer duidelijkheid gaat geven.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) antwoordt dat voor het effectief uitwerken van het PPLG en de
260 bijbehorende gebiedsprocessen, duidelijkheid nodig is over de regels en kaders vanuit het Rijk en
de EU, welke momenteel niet helder zijn. Ze benadrukt het belang van deze duidelijkheid voordat
verdere gesprekken plaats kunnen vinden.

Mevrouw **Schneemann** (Vlt) merkt op dat de wet- en regelgeving vanuit Brussel al sinds 1992
265 duidelijk is en dat er inderdaad gewacht wordt op informatie vanuit het Rijk. Ze betwijfelt echter
of het pauzeren van het PPLG de boeren zal helpen, aangezien dit kan suggereren dat er
veranderingen aankomen, terwijl dat niet het geval is.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) weerlegt dit door te stellen dat er nog veel onbesliste zaken zijn
270 en dat het niet vaststaat dat er geen veranderingen zullen plaatsvinden.

Mevrouw Koning-Hoeve benadrukt in het vervolg van haar betoog het probleem van de stapeling
van nieuwe overheidsmaatregelen zonder dat daarbij de verdienmodellen zijn uitgewerkt, vooral
in het kader van het PPLG waar regels worden vastgesteld maar niet hoe deze financieel
275 ondersteund worden. Ze wijst op de noodzaak van meer duidelijkheid over deze
verdienmodellen. Specifiek voor hun provincie, die kampt met problemen rondom
nutriëntenvervuiling, pleit zij voor maatwerkoplossingen. Ze verwijst naar de Kaderrichtlijn Water
en de mogelijkheid voor technisch maatwerk, zodat niet alle boeren in Noord-Holland uniform
worden behandeld, rekening houdend met de variërende waterkwaliteit in verschillende
gebieden.

280 Mevrouw Koning-Hoeve roept ook op tot actie van de gedeputeerde in het PPLG-beleid en in de
lobby richting het Rijk, in samenwerking met het IPO (Interprovinciaal Overleg), om aandacht te
vragen voor de aanpassing van de als onhoudbaar beschouwde situatie rond mestregels in
Noord-Holland. Ze sluit af met de verklaring dat het CDA niet zal instemmen met het eerste
285 criterium voor het inzetten van de gelden in de begrotingswijziging, wat de noodzaak van
aanpassing en duidelijkheid in het beleid onderstreept.

De heer **Mantel** (JA21) begint zijn bijdrage met op te merken dat in het betoog van het CDA veel
290 van zijn punten al zijn aangesneden. Hij erkent de inspanningen van Gedeputeerde Staten en de
ambtenarij voor de begrotingswijziging, waarbij hij geen grote bezwaren heeft.

Echter, zijn aandacht gaat specifiek uit naar de besteding van de 35 miljoen euro en de directe
koppeling daarvan aan het coalitieakkoord. De heer Mantel uit zorgen over de zekerheid die dit
biedt aan agrarisch ondernemers, omdat de financiële middelen gekoppeld zijn aan politieke
295 ontwikkelingen zoals het vallen van een coalitie of de start van een nieuwe. Hij vraagt om een
motivatie van de gedeputeerde over deze aanpak en benadrukt het belang van duidelijkheid en
zekerheid voor de agrarische sector.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) benadrukt dat zijn fractie het in belangrijke mate eens is met de
300 inbreng van het CDA.

In de eerste begrotingswijziging voor 2024 worden de geraamde kosten en uitgaven voor dat jaar
actualiseert. Deze actualisatie omvat de uitgestelde intenties van 2023, de eerste overhevelingen

305 vanuit de reserve van het coalitieakkoord, en de afwikkelingsreserve voor economisch herstel en duurzaamheid.

310 Specifiek voor het programmaonderdeel Landelijk Gebied wordt aandacht gevraagd voor de instelling van de reserve PPLG en de bijbehorende criteria voor bestedingen, overhevelingen, en onttrekkingen. De heer Stulemeijer ziet deze instrumenten als nuttig voor de controlerende functie van de Staten. Daarnaast vraagt hij hoe het bedrag van 35 miljoen euro voor de reserve PPLG is vastgesteld en of dit bedoeld is om de voortgang van projecten te waarborgen tegen externe financiële risico's. Hij stemt in met het idee van mevrouw Koning-Hoeve dat een pauze in het PPLG-programma gepast zou zijn, mede gezien de inspanningen van de boeren die zich die ochtend hadden verzameld.

315 Mevrouw **Haas** (PvdD) stelt vragen over verschillende aspecten van de begrotingswijziging en beleidskeuzes:

- 320 1. Mevrouw Haas uit zorgen over de financiering van koploperprojecten, die zij ziet als cruciaal voor de toekomst en voor het aanpakken van veel opgaven. Ze suggereert dat voorrang gegeven zou moeten worden aan deze projecten boven andere die momenteel wel gefinancierd worden en vraagt de gedeputeerde om een overzicht van projecten die prioriteit krijgen boven de koploperprojecten.
- 325 2. Ze vraagt waarom de benodigde extra inzet voor VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)-taken voor indirecte lozingen, in het licht van de Omgevingswet, niet eerder in de begroting is opgenomen.
- 330 3. Mevrouw Haas merkt op dat faunabeheer al meer dan 1,3 miljoen ontvangt voor het uitvoeren van het beleid en vraagt waarom er een extra bedrag van een ton nodig is voor het nieuwe ganzenplan, waarvan ook al bekend was dat dat eraan kwam.
- 335 4. Partij voor de Dieren uit bezorgdheid over het besluit om twee ton uit te trekken voor het uitroeien van de roze stekelstaart, een soort waarvan de populatie al meer dan tien jaar stabiel is. Mevrouw Haas vraagt naar de rationale achter deze beslissing, de specifieke natuurschade die deze soort zou veroorzaken, en hoe de gedeputeerde van plan is deze bestrijding uit te voeren. Ze benadrukt ook de ironie dat menselijke activiteiten (milieuvervuiling) al een negatief effect hebben op deze soort, volgens de Vogelbescherming.
- 340 Tegelijkertijd bestaat er behoefte aan financiering van de wildopvang voor de opvang en verzorging van enkele tientallen inheemse eenden. Deze situatie roept vragen op over de prioritering van middelen, aangezien wildopvangcentra blijkbaar niet een vergelijkbaar budget van de gedeputeerde ontvangen voor de verzorging van inheemse soorten. Mevrouw Haas vraagt aan Gedeputeerde Staten hoe deze financiële keuzes zich tot elkaar verhouden, met name de afweging tussen het bestrijden van een invasieve soort en het ondersteunen van de zorg voor inheemse fauna.

345 De heer **Stulemeijer** (50PLUS) wil specifiek weten om welk eendje het gaat, waarom het als invasief wordt beschouwd, en waar deze soort oorspronkelijk vandaan komt.

Mevrouw **Haas** (PvdD) verduidelijkt dat het om de roze stekelstaart gaat, een soort die expliciet in de begroting wordt genoemd. Ze geeft aan dat deze soort naar haar beste weten uit Amerika komt, maar adviseert om voor gedetailleerde informatie experts te raadplegen.

350 De heer **Mülder** (D66) uit zijn teleurstelling over het feit dat er geen enkele boer, die aanwezig was bij het boerenprotest die ochtend, het woord heeft genomen tijdens het inspreekhalftuur, ondanks dat tijdens deze commissievergadering het PPLG als onderdeel van de begrotingswijziging en in de update van het PPLG. Hij had graag direct vragen aan hen gesteld, maar richt nu zijn vragen aan gedeputeerde Beemsterboer.

355

Hij maakt eerst een opmerking over de beantwoording van stukken die rommelig leek door het gebruik van track and trace en vraagt om dit in de toekomst te vermijden.

Vervolgens richt de heer Mülder zich op de voorfinanciering van projecten, waarbij hij benadrukt dat er pas op 15 februari 2024 wordt gestemd over de begroting van het Ministerie van LNV (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit), wat onzekerheid creëert over de financiering van projecten. Hij vraagt hoe er omgegaan wordt met eventuele wijzigingen, omdat deze begrotingswijziging voorligt voor besluitvorming tijdens de Provinciale Statenvergadering van 4 maart 2024, en hoe dit procesmatig wordt aangepakt.

365

De heer Mülder uit ook zijn zorgen over het feit dat er 8 miljoen euro is gereserveerd voor de voorfinanciering van projecten zonder zekerheid over de realisatie ervan. Hij vraagt om meer informatie hierover, aangezien hij het gevoel heeft dat er een 'blanco cheque' wordt gegeven voor het PPLG. De heer Mülder refereert aan een motie Vreemd aan de Orde van de Dag die hij op 5 februari 2024 heeft ingediend, waarin hij heeft uitgesproken onvoldoende vertrouwen te hebben dat de richtlijnen voldoende zijn om in het PPLG tot die essentie te komen. Hij is verder kritisch over de frequentie waarmee updates over de projecten worden verstrekt, aangezien hij vindt dat jaarverslagen onvoldoende inzicht bieden in de voortgang en uitvoering van het PPLG.

375 Ten slotte benadrukt hij de behoefte aan meer discussie en debat over de begrotingswijziging en het PPLG, mede door recente onzekerheden en discussies rondom de richtlijnen en uitvoering van het programma.

380 Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) Mevrouw Ouderkerken van de VVD vraagt aan de heer Mülder van D66 welke specifieke richtlijnen hij voorstelt om mee te geven aan de gebiedsprocessen binnen het PPLG.

De heer **Mülder** (D66) verwijst naar een motie Vreemd aan de Orde van de Dag die hij eerder heeft ingediend, waarin hij pleitte voor het volgen van de duidelijke lijnen die door het Rijk zijn aangegeven. Hij stelt voor om meer richtlijnen te hanteren voor deze processen, met als doelen:

- 385
- Actief inzetten op het tegengaan van de verslechtering van de natuur, waar mogelijk, op een directe manier.
 - Duidelijk maken hoe de maatregelen in verschillende gebiedsprocessen bijdragen aan het overkoepelende doel.
 - Zoveel mogelijk inzicht bieden in de voortgang van de gebiedsprocessen.

390 Deze punten, benoemd als laaghangend fruit, komen voort uit het dringende advies van het Rijk om deze aspecten te incorporeren in het PPLG. Ondanks dat er aanvankelijk werd gedacht dat deze motie overbodig zou zijn, overweegt de heer Mülder nu om deze bij de begrotingswijziging opnieuw in te dienen om er verder over te debatteren, aangezien hij het belangrijk vindt dat er meer richtlijnen en duidelijkheid komen over de aanpak en voortgang binnen het PPLG.

395

De heer Mülder spreekt tot zijn zorgen uit over de financiering van recreatie binnen het PPLG, een onderwerp dat hij als een belangrijk aspect van het programma beschouwt. Hij benadrukt dat hoewel het Rijk geen specifieke financiering lijkt te bieden voor recreatieprojecten binnen het PPLG, er wel een reserve PPLG is. Echter, zijn interpretatie van de beantwoording is dat de financiële middelen voornamelijk bestemd zijn voor de proceskosten gerelateerd aan scans die onderzoeken wat mogelijk is op het gebied van recreatie in bepaalde gebieden. De heer Mülder drukt zijn bezorgdheid uit over het gebrek aan directe investeringen in recreatie zelf en vraagt om bevestiging of er toch middelen beschikbaar zijn voor daadwerkelijke recreatieprojecten.

De heer **Vendrig** (BBB) spreekt zijn waardering uit voor de duidelijke en beknopte weergave van de eerste begrotingswijziging door de ambtelijke organisatie. Hij concentreert zijn bijdrage op zaken gerelateerd aan de reserve PPLG, waaronder het instellingsbesluit, de kaders en bestedingscriteria, en de overhevelingen en onttrekkingen uit deze reserve.

- De heer Vendrig merkt op dat de kaders en bestedingscriteria helder en duidelijk zijn, maar benoemt, net als het CDA, een tegenstrijdigheid met betrekking tot de rijksbijdrage.
- De BBB heeft geen opmerkingen over de onttrekking van één miljoen euro voor de intensivering van de restauratie van monumenten.
- De overheveling van 10,9 miljoen euro uit de coalitiereserve naar de PPLG-reserve en de daaropvolgende onttrekkingen, waaronder 2 miljoen voor incidentele capaciteitskosten en 8 miljoen voor de voorfinanciering van projecten die waarschijnlijk rijksbijdragen zullen ontvangen, roepen vragen op. De heer Vendrig vraagt specifiek naar de 8 miljoen euro voorfinanciering en of deze kan voldoen aan de criteria dat de verlening van de bijdrage zeer waarschijnlijk is, zonder dat dit de toekenning in gevaar brengt, gezien de huidige politieke situatie in Den Haag.
- Vervolgt vraagt de heer Vendrig ook om een overzicht van de projecten waarop deze onttrekking zal worden gebruikt, gezien de totale raming van 80 miljoen euro, en vraagt welke projecten in aanmerking komen voor het aandeel van 10 miljoen euro.
- Tot slot vraagt de heer Vendrig of de gedeputeerde, mede door de oproep van de boeren eerder die dag, aanleiding ziet om de onttrekkingen op bepaalde punten bij te stellen.

Mevrouw **De Knegt** (FvD) vraagt of de BBB voorstander is van de koploperprojecten.

De heer **Vendrig** (BBB) antwoordt dat zijn fractie grotendeels voorstander is van deze projecten, vooral wanneer deze betrekking hebben op innovaties. Voor de overige aspecten van de koploperprojecten wenst de BBB meer duidelijkheid.

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) spreekt haar goedkeuring uit over het beschikbare budget om de voortgang van het PPLG niet te laten vertragen, en benadrukt het belang van investeren in het verminderen van tegengestelde belangen en het verbeteren van lokale initiatieven, met name op het gebied van innovatie. Ze onderstreept het belang van het prioriteren van verschillende taken binnen het PPLG, waarvoor volgens haar juist financiering nodig is. Gezien de uitdagingen die tegengestelde belangen met zich meebrengen, vraagt mevrouw Ouderkerken zich af hoe de gedeputeerde van plan is om met deze tegengestelde belangen om te gaan.

De heer **Mantel** (JA21) adresseert een kritische vraag aan de VVD, refererend aan hun reputatie van het voorstaan van een solide financieel beleid en een goed beheerde begroting. Hij wijst erop dat sinds het vaststellen van de vorige begroting, de huidige coalitie al vierenvijftig miljoen euro

uit de reserves heeft gehaald en merkt op dat er geen tekenen zijn dat deze trend zal stoppen.
445 De heer Mantel vraagt zich af wanneer de VVD binnen de coalitie het standpunt zal innemen dat het tijd is om te zorgen voor een sluitende begroting alvorens verder geld uit de reserves te halen, uitdrukkelijk vragend naar het moment waarop de VVD zal zeggen dat het genoeg is en de focus eerst moet liggen op financiële stabiliteit.

450 Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) reageert op de kritiek van de heer Mantel door aan te geven dat zij zich wil beperken tot het besproken onderwerp. Ze erkent de opmerkingen en benadrukt dat de VVD het waardevol vindt dat elk financieel voorstel onderhevig is aan controle en goedkeuring door Provinciale Staten. Dit proces biedt volgens haar de mogelijkheid om indien nodig bij te sturen.

455 De heer **Mülder** (D66) verwijst naar zijn eerdere opmerking over het gevoel dat er een 'blanco cheque' wordt uitgeschreven voor onder meer de voorfinanciering van projecten ter waarde van acht miljoen euro, waarbij de specifieke bestemmingen en acties onduidelijk zijn en de controle naar zijn mening beperkt blijft tot de jaarrekening. Gezien de eerdere opmerkingen van mevrouw
460 Ouderkerken over de mogelijkheid van controle en bijsturing door de Provinciale Staten, vraagt de heer Mülder hoe zij deze controlemechanismen concreet voor zich ziet.

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) verduidelijkt dat, volgens haar begrip, bedragen die buiten de vastgestelde kaders worden uitgegeven, aan PS worden voorgelegd voor goedkeuring.

465 De heer **Mülder** (D66) drukt zijn zorg uit over het specifieke geval van acht miljoen euro die gereserveerd is voor projecten waarvan onzeker is of ze daadwerkelijk zullen plaatsvinden. Hij vraagt mevrouw Ouderkerken van de VVD of zij het acceptabel vindt dat deze middelen aan Gedeputeerde Staten worden toevertrouwd met wat hij ziet als beperkte controle vanuit de
470 Provinciale Staten.

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) kiest ervoor om haar betoog te vervolgen, omdat zij over dit specifieke onderwerp ook een vraag heeft gesteld. Zij vervolgt met de zorgen vanuit de VVD over de tegengestelde belangen en de positie van de boeren, aspecten die zij bijzonder belangrijk
475 vinden. Ze vraagt naar de aanpak van deze kwesties, specifiek hoe deze tegengestelde belangen zullen worden aangepakt en hoe er ruimte zal worden geboden aan lokale initiatieven binnen de koploperprojecten, gezien de onzekerheden rondom de voorfinanciering. Verder vraagt ze naar het risico dat de verwachte bijdragen vanuit Den Haag niet worden toegekend en hoe dit risico wordt ingeschat en beheerd.

480 Statenlid **Van Wijnen** (GL) sluit zich aan bij de zorgen over de financiering van het uitroeien van de roze stekelstaart, een punt dat eerder door de Partij voor de Dieren naar voren is gebracht. Ze uit haar twijfels over de doelmatigheid van het besteden van twee ton aan deze taak en vraagt om nadere toelichting.

485 Wat betreft het PPLG geeft Statenlid Van Wijnen aan moeite te hebben met de financiering ervan, niet specifiek vanwege het voorfinancieren, maar meer om de zekerheid dat de uitgaven bijdragen aan de gestelde doelen. Ze benadrukt het integrale karakter van het PPLG en de noodzaak van prioritering binnen een beperkt budget. Statenlid Van Wijnen wil begrijpen hoe

490 deze prioriteiten worden gesteld en hoe zij als Statenlid een controlerende rol kan spelen in het bewaken van de integriteit en de doelstellingen van het PPLG voor Noord-Holland.

Ze uit ook haar steun voor koploperprojecten, inclusief stalinnovatie, maar plaatst vraagtekens bij de verdeling van de middelen, met name als de helft van deze projecten zich richt op
495 stalinnovatie. Dit roept bij haar vragen op over de algehele strategische focus van de financiering en de keuzes binnen het PPLG.

De heer **Mantel** (JA21) geeft aan dat hij zich verrassend genoeg kan vinden in het betoog van Statenlid Van Wijnen van GroenLinks. Hij bespreekt de flexibiliteit en de noodzaak van
500 duidelijkheid rondom de besteding van het budget voor het PPLG, ongeacht de exacte omvang ervan. De heer Mantel benadrukt het belang van transparantie over de bestemming van deze middelen en de wijze van evaluatie. Hij uit zijn bezorgdheid over de koppeling van financiële besluitvorming aan de formatie van een nieuwe coalitie, wat volgens hem geen stevige juridische basis biedt voor het vaststellen van harde eisen of doelstellingen. De vraag is of er bereidheid is
505 om deze voorwaarde van koppeling aan een coalitiewissel los te laten en in plaats daarvan duidelijkere kaders op te stellen die door de Provinciale Staten getoetst kunnen worden. Dit zou volgens hem een manier zijn om Gedeputeerde Staten met duidelijke richtlijnen en doelen op pad te sturen, waarbij de PS een actievere rol speelt in het toezicht op en de sturing van de besteding van het PPLG-budget.

510 Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat ze nog niet concreet had nagedacht over het verwijderen van de specifieke voorwaarde die koppelt aan de coalitievorming, vooral omdat in de voorwaarden ook is opgenomen dat de voorfinanciering uiterlijk in 2027 besteed moet zijn. Dit ziet zij als een indicatie van een doorlopend of roulerend financieringsmechanisme. Statenlid Van
515 Wijnen uit dat ze zelf niet de verwachting heeft dat er vóór 2027 een nieuwe coalitie gevormd zal zijn, waardoor de koppeling aan een nieuwe coalitie in haar ogen minder relevant lijkt.

De heer **Mantel** (JA21) licht zijn punt verder toe door te verwijzen naar de specifieke voorwaarde dat het bedrag in 2027, dat niet besteed is en waarvoor geen harde verplichtingen zijn
520 aangegaan, een kernpunt is. Hij benadrukt dat deze verplichtingen, zoals ze nu in het coalitieakkoord staan, niet juridisch bindend zijn, wat zijn zorg is. De heer Mantel suggereert dat als deze directe koppeling aan het coalitieakkoord verwijderd wordt, er ruimte ontstaat om juridisch bindende voorwaarden toe te voegen. Hierdoor zou het mogelijk worden om het budget van 35 miljoen euro op een meer structurele en juridisch onderbouwde wijze te beheren en te
525 besteden, los van de fluctuerende politieke samenstelling van de coalitie.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft toe dat ze de kwestie niet vanuit deze invalshoek heeft bekeken en dat ze op dit moment niet direct een inhoudelijk antwoord kan geven op de suggestie van de heer Mantel van JA21.

530 De heer **Mülder** (D66) merkt op dat hij zich volledig kan vinden in het betoog van GroenLinks. De heer Mülder refereert aan de motie Vreemd die hij tijdens de vorige vergadering van Provinciale Staten heeft ingediend, waarvan hij de inhoud weerspiegeld zag in de zorgen geuit door GroenLinks over het PPLG. De heer Mülder vraagt of hij mag rekenen op de steun van GroenLinks
535 onder zijn motie.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) uit haar zorg over het idee om haar naam te verbinden aan een motie waarvan ze de exacte bewoordingen niet kent en zonder dat ze kennis heeft genomen van de reactie van Gedeputeerde Staten op haar uitgesproken zorgen. Ze benadrukt dat ze, ondanks
540 haar sympathie voor de intenties van de heer Mülder, niet zomaar kan instemmen met het ondersteunen van de motie.

De heer **Mülder** (D66) uit zijn teleurstelling over het feit dat GroenLinks de moties van de vorige Provinciale Statenvergadering blijkbaar niet heeft gelezen. Hij benadrukt het belang en de
545 relevantie van deze moties voor GroenLinks en adviseert de partij nadrukkelijk om alsnog kennis te nemen van de inhoud.

De heer **Vendrig** (BBB) benadrukt dat innovaties volgens hem essentieel zijn voor het ontdekken van nieuwe mogelijkheden om de gestelde doelen te bereiken. Door terughoudend te zijn in de
550 ondersteuning van innovatie, vreest hij dat er kansen gemist kunnen worden. De heer Vendrig is benieuwd naar de visie van GroenLinks daarop.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) benadrukt dat ze absoluut niet tegen innovatie is, maar wijst op de verantwoordelijkheid van de provincie om doelen te halen, niet alleen om mogelijkheden te
555 onderzoeken. Statenlid Van Wijnen uit haar zorgen over de huidige verdeling van middelen tussen innovatie en concrete maatregelen binnen het PPLG, waarbij de helft van de middelen naar innovatie gaat. Ze vindt deze verhouding kwetsbaar, omdat het risico bestaat dat sommige innovaties niet succesvol zijn of extra onderzoek vereisen, wat de realisatie van gestelde doelen in gevaar kan brengen.

560 Statenlid Van Wijnen benadrukt in haar verdere betoog de noodzaak om een vinger aan de pols te houden bij de besteding van de 35 miljoen euro. Ze vindt de huidige regeling, waarbij de bestedingen minimaal één keer per jaar worden voorgelegd, onvoldoende en kwetsbaar. Statenlid Van Wijnen geeft aan dat ze niet elke individuele uitgave wil bespreken, maar dat een jaarlijkse
565 controle haar niet genoeg zekerheid biedt over het effectief en doelgericht inzetten van de middelen. GroenLinks zoekt meer comfort over de bestedingen en hoe deze concreet zullen bijdragen aan het realiseren van de gestelde doelen.

De heer **Wallaart** (PvdA) bedankt eerst de ambtelijke ondersteuning voor het aanleveren van de
570 documenten en sluit aan bij de discussie over de 35 miljoen euro, maar vanuit een andere hoek dan zijn collega's Vendrig en Van Wijnen. Zijn primaire zorg is of het geld daadwerkelijk wordt uitgegeven en niet ongebruikt blijft. Hij verwijst naar de documentatie waarin staat dat de reserve bedoeld is voor voorfinanciering van maatregelen met verwachte rijksmiddelen, cofinanciering en andere incidentele initiatieven. De heer Wallaart merkt op dat alle 8 miljoen euro van de
575 bestemming voor 2024 naar voorfinanciering gaat, en vraagt waar de cofinanciering en incidentele projecten zijn gebleven. Hij vraagt zich af of het voorfinancierde geld, dat in principe terug moet komen, weer wordt opgepot of daadwerkelijk uitgegeven aan andere projecten.

Daarnaast brengt hij een punt naar voren dat hij de "dubbele hamburger" noemt: een structurele
580 toezegging van 2 miljoen euro voor de capaciteit van het PPLG voor 2024, plus een additionele 2 miljoen euro uit incidentele middelen voor datzelfde jaar. Hij vraagt naar de logica achter deze dubbele financiering, vooral in het licht van de afhankelijkheid van financiering uit Den Haag, en

waarom deze middelen deels structureel en deels incidenteel zijn toegewezen. De heer Wallaart vraagt om een toelichting op deze financiële structuur.

585

Mevrouw **De Knegt** (FvD) uit haar kritiek op de Eerste Begrotingswijziging voor 2024, die bijna elf miljoen euro reserveert voor de uitvoering van een conceptversie van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). Ze benadrukt de context van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen, waaronder het vallen van het kabinet, het mislukken van het landbouwakkoord, en de afkondiging van de controversiële status van het transitiefonds in de Eerste Kamer, om haar bezorgdheid over het doordrukken van dit beleid en de financiering van koploperprojecten te onderstrepen. Ze noemt specifieke projecten met hoge kosten – zoals Fieldlab Groene Hart en de realisatie van 100 hectare NNN Waterland Oost – en vraagt zich af over het nut en de noodzaak van deze investeringen, gezien de onzekerheid over Rijksfinanciering en de impact op de agrarische sector, het landschap, biodiversiteit, en watervoorziening.

595

Mevrouw De Knegt stelt de volgende vragen aan het college:

- Hoeveel hectaren boerengrond moeten er nog verdwijnen in Noord-Holland als gevolg van de uitvoering van het PPLG?
- Welk effect heeft dat op de voedselproductie en de voedselzekerheid, zeker nu de bevolking zal blijven groeien de komende vijftig jaar?
- Op welke wijze wordt rekening gehouden met het toekomstperspectief van de boeren en de investeringen die boeren hebben gedaan in hun bedrijf?
- Worden boeren gemiddeld genomen nu steeds afhankelijker van subsidies?
- Hoeveel subsidie wordt er dit jaar verstrekt aan natuurbeheer? En hoe ontwikkelt dat zich in de komende vijf jaar?
- Is het college zich ervan bewust dat haar beleid een ontmoedigend en onveilig ondernemersklimaat voor boeren schept?
- Nu de derogatieregeling wordt afgebouwd moeten boeren meer mest afvoeren met alle negatieve gevolgen van dien, zoals hoge kosten, wachttijden, vervoersbewegingen, mestverwerking en tegelijkertijd moeten zij kunstmest inkopen. De vraag is of het college niet ook van mening is dat de mestkringloop de voorkeur verdient?

600

605

610

Ze geeft aan dat FvD het instemmingsbesluit voor de reserve PPLG en de vaststelling van kaders en bestedingscriteria niet kan ondersteunen, en ziet deze begrotingswijziging als controversieel en risicovol. De vaststelling van kaders en bestedingscriteria ten behoeve van deze reserve is volgens Forum voor Democratie dan ook overbodig.

615

Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt wat deze vragen te maken hebben met deze Eerste Begrotingswijziging.

620

Mevrouw **De Knegt** (FvD) antwoordt dat al deze vragen te maken hebben met het PPLG.

625

Mevrouw **Schneemann** (Volt) bedankt de ambtenaren voor hun werk aan het dossier en uit haar tevredenheid over de zoektocht naar middelen om het PPLG te realiseren, ondanks dat er nog geen nieuwe landelijke coalitie is gevormd. Ze benadrukt echter dat dit moet gebeuren onder duidelijke voorwaarden. Ze voegt een specifieke vraag toe aan de discussie: wat wordt bedoeld

met 'dringende projecten'? Mevrouw Schneemann vraagt naar de criteria die een project als dringend kwalificeren en benadrukt het belang van duidelijkheid over deze projecten.

630 Daarnaast sluit ze zich aan bij eerdere vragen over de koploperprojecten, specifiek welke projecten voorgefinancierd gaan worden. Ze geeft aan dat deze informatie cruciaal is voordat er instemming kan worden gegeven aan het plan.

De **voorzitter** constateert dat de commissie haar inbreng in eerste termijn heeft geleverd.

635

Schorsing van 14.47 tot 14.58 uur.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

640 Gedeputeerde **Kocken** benadrukt dat de bestrijding van de roze stekelstaart, een invasieve exoot, een dwingende taak is voor de provincie. Het bedrag dat hiervoor gereserveerd is, is bedoeld voor meerdere seizoenen, met als doel de soort uit te roeien. Dit is noodzakelijk om verdere schade te voorkomen en omdat de bestrijding moeilijker wordt naarmate er langer gewacht wordt.

645 Mevrouw **Haas** (PvdD) vraagt waarom er juist nu besloten is om de roze stekelstaart actief te bestrijden, gezien de soort al tien jaar voorkomt in de provincie en de populatie stabiel blijft. Ze suggereert of er niet een beroep gedaan kan worden op het IPO of zelfs op Europees niveau om in verweer te komen tegen deze beslissing en te bevragen waarom er zoveel geld aan de bestrijding moet worden uitgegeven.

650

Gedeputeerde **Kocken** geeft meer details over de noodzaak van de bestrijding van de roze stekelstaart. Ze legt uit dat deze eend paart met de witkopeend, waardoor het voortbestaan van de witkopeend in gevaar komt. Deze kennis verhoogt de urgentie van de bestrijding, wat de reden is dat de provincie nu actie onderneemt.

655

Gedeputeerde **Beemsterboer** verklaart in reactie op opmerkingen van meerdere fracties dat de boeren niet aanwezig zijn tijdens de commissievergadering omdat zij inmiddels weer aan het werk zijn.

660 Vervolgens bespreekt de gedeputeerde de voortgang van het PPLG in het licht van de landelijke ontwikkelingen en de bezorgdheid van het CDA over de uitvoering ervan. De gedeputeerde legt uit dat de provincie zich voorbereidt op drie scenario's met betrekking tot de financiering en uitvoering van het PPLG: geen financiering vanuit het Rijk, ontvangen van de voorgestelde 800 miljoen euro, of het volledige gevraagde bedrag van ruim anderhalf miljard euro. Er is nog geen
665 duidelijkheid over welk scenario gerealiseerd zal worden. Het verzoek om de gebiedsprocessen te pauzeren is volgens gedeputeerde Beemsterboer ingewikkeld, gezien de goede samenwerking die al bestaat tussen agrariërs, natuurbeheerders, en inwoners in sommige gebieden. Hij benadrukt dat het moeilijk is om processen die al gestart zijn en waarvoor reeds budget van het Rijk is ontvangen, te pauzeren. De provincie heeft besloten om in de tussentijd geen nieuwe
670 gebiedsprocessen te starten, maar bestaande processen niet te onderbreken, in afwachting van verdere duidelijkheid van het Rijk.

Mevrouw **Koning–Hoeve** (CDA) geeft aan het eens te zijn met het voortzetten van kleine, goedlopende projecten die reeds zijn gestart. Echter, ze plaatst vraagtekens bij de voortzetting
675 van de bredere gebiedsprocessen gezien de vele onduidelijkheden en de onzekerheid over de algemene richting en doelen. Ze betwijfelt het nut van het samenbrengen van betrokkenen in overleggen zonder duidelijke koers, wat kan leiden tot verwarring en inefficiëntie in het proces.

Gedeputeerde **Beemsterboer** licht toe dat er in verschillende gebiedsprocessen al veel
680 duidelijkheid bestaat over de te nemen acties en doelen. Als voorbeelden noemt hij het agrarische natuurbeheer in de Beemster, waar agrariërs samenwerken aan waterbeheer, en het initiatief 'Boeren met Perspectief' in het zuiden van de provincie, waar agrariërs gezamenlijk aan een gebiedsproces werken. Deze processen zijn niet altijd afhankelijk van financiering en kunnen bijdragen aan zowel de agrarische sector als de natuur en het welzijn van inwoners, met als doel
685 een mooiere provincie. Ondanks de onzekerheid over de beschikbaarheid van middelen, veroorzaakt door de hoge verwachtingen na de toezegging van aanzienlijke bedragen door het Rijk, benadrukt Beemsterboer dat het niet logisch is alles stop te zetten. Wel wordt er terughoudendheid betracht met het starten van nieuwe initiatieven en wordt er duidelijkheid verschaft binnen de lopende processen over wat wel en niet bekend is, ook bij de provincie.

690 In reactie op de vragen over de koploperprojecten benadrukt de gedeputeerde dat deze projecten, waaronder stalinnovaties voor de agrarische sector, belangrijk zijn naast initiatieven gericht op natuurversterking.

695 Over de stikstofbank en de vraag naar de voortgang daarvan vertaalt hij de zorg naar een oproep voor spoed. Hij meldt dat er vertraging is opgetreden en dat de Provinciale Staten in plaats van januari eind maart een voorstel kunnen verwachten, met de mogelijkheid tot besluitvorming in april. De gedeputeerde erkent de complexiteit van het vullen van de PAS-bank met stikstofruimte en benadrukt de inzet die nodig zal zijn om dit te realiseren. Gedeputeerde Beemsterboer
700 benadrukt het belang van het helpen van PAS-melders, ondanks de uitdagingen en complexiteit. Hij stelt dat elke PAS-melder die geholpen kan worden, telt en waarde heeft in het proces.

Gedeputeerde Beemsterboer reageert op de zorgen van JA21 door te verduidelijken dat het coalitieakkoord, inclusief de toewijzing van 35 miljoen euro, al vaststond voordat het kabinet
705 viel. De val van het kabinet wordt gezien als een nieuwe factor die invloed heeft op de situatie. Ondanks deze ontwikkeling ging men ervan uit dat de 35 miljoen euro besteed zou kunnen worden binnen het kader van de in totaal 1,5 miljard euro die was aangevraagd.

De heer **Mantel** (JA21) heeft eerder aangegeven dat de gevraagde 35 miljoen euro losstaat van de
710 val van het kabinet.

Gedeputeerde **Beemsterboer** verduidelijkt dat de 35 miljoen euro, zoals afgesproken in het coalitieakkoord, al beschikbaar was vóór de val van het kabinet. Deze fondsen worden nu deels aangevraagd voor inzet, met name voor de voorfinanciering van projecten waarvan met grote
715 waarschijnlijkheid verwacht wordt dat ze uiteindelijk door het Rijk gefinancierd zullen worden. Dit wordt gedaan om de voortgang van deze projecten te versnellen. Een significant deel van het budget gaat ook naar de financiering van ambtelijke kosten, inclusief die voor de uitvoering van gebiedsprocessen en de ondersteuning door de ambtelijke organisatie die is opgezet voor het

720 NPLG (Nationaal Programma Landelijk Gebied) en PPLG, waarbij benadrukt wordt dat dit ook het structurele deel omvat, aangezien deze medewerkers recht hebben op hun salaris.

De heer **Mülder** (D66) uit zijn verwarring over de status van projecten die voor voorfinanciering in aanmerking komen, gebaseerd op een antwoord op een technische vraag. Er werd gesuggereerd dat er grote zekerheid bestaat over een rijksbijdrage voor bepaalde projecten, maar tegelijkertijd
725 werd aangegeven dat er op dat moment geen projecten waren die voor financiering in aanmerking kwamen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** erkent dat er op dit moment geen concrete voorbeelden zijn van projecten die in aanmerking komen voor voorfinanciering, ondanks dat hij een omschrijving heeft gegeven van het type projecten waar men aan kan denken. De verwachting is echter wel dat
730 dergelijke projecten er in de toekomst gaan komen.

Gedeputeerde Beemsterboer reageert op de referentie van 50PLUS naar de boerenprotesten en de vraag of het PPLG stopgezet zou kunnen worden. Hij herhaalt dat de provincie zich voorbereidt op verschillende scenario's met betrekking tot het PPLG, afhankelijk van toekomstige
735 ontwikkelingen en besluitvorming.

Partij voor de Dieren vroeg om een lijst van koploperprojecten. Gedeputeerde Beemsterboer vermeldt dat in de laatste PPLG-update, verzonden naar de Statenleden, een link is opgenomen waar deze lijst te vinden is, en dat deze informatie in juli 2023 is toegestuurd.
740

Gedeputeerde Beemsterboer reageert op de aanvullende vraag van Mevrouw **Schneemann** (Volt) over de financiering van koploperprojecten. Hij bevestigt dat er een overzicht is verstrekt van de projecten waarvoor het Rijk financiering heeft toegezegd. Als dit overzicht nog niet bij de
745 Statenleden bekend is, belooft hij dat deze informatie vóór de PS-vergadering van 4 maart 2024 wordt nagestuurd. Uit dit overzicht blijkt dat er voor slechts twee van de acht projecten financiering is toegezegd door het Rijk, wat voor enige teleurstelling zorgt. Gedeputeerde Beemsterboer hoopt op meer financieringsmogelijkheden in de toekomst en dat er intensief overleg wordt gevoerd met het Ministerie van LNV om dit te realiseren.

750

De heer **Vendrig** (BBB) vraagt om verduidelijking over de financiering van de koploperprojecten. Hij wil weten of deze projecten in hun geheel gefinancierd moeten worden of dat er ook een mogelijkheid bestaat om slechts een deel van een project te financieren.

755 Gedeputeerde **Beemsterboer** verheldert dat naar aanleiding van een ecologische toets door het Rijk is aangegeven welke koploperprojecten in aanmerking komen voor financiering en welke zij voorstellen op te nemen in de begroting. Er wordt nagedacht over de aanpak van de koploperprojecten die niet direct financiële steun van het Rijk ontvangen. Een eerste stap is het actief lobbyen bij het Rijk om financiering voor deze overige projecten te verkrijgen. Daar vindt
760 nog besluitvorming over plaats. Mocht dit niet succesvol zijn, dan overweegt de provincie alternatieven, zoals het inzetten van eigen middelen of het aanpassen van projecten om de kosten te verlagen.

Mevrouw **Haas** (PvdD) vraagt om een specifieke lijst van projecten die gericht zijn op landbouw en de landbouwtransitie, maar die niet voldoen aan de criteria van de koploperprojecten.
765

Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat de provincie een deel van de 35 miljoen euro aanvraagt voor de voorfinanciering van bepaalde projecten, maar benadrukt dat er, voor zover hij weet, verder geen voorfinanciering plaatsvindt binnen het kader van het PPLG. Hij merkt op dat
770 een algemene vraag over alle activiteiten van de provincie met betrekking tot de landbouw zeer uitgebreid is en dat hij daar niet direct antwoord op kan geven.

De **voorzitter** merkt op dat een gedetailleerde bespreking van het landbouwbeleid wellicht niet aan de orde is in de context van de huidige discussie, die zich richt op een begrotingswijziging.
775

Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt om bevestiging of de gedeputeerde heeft aangegeven dat, voor de koploperprojecten die door het Rijk zijn afgewezen, er een lobby zal worden opgezet om alsnog financiering te verkrijgen. Mocht dit niet succesvol zijn, vraagt ze of de gedeputeerde dan bereid is om deze projecten op provinciaal niveau te financieren, zelfs als het Rijk tweemaal heeft
780 aangegeven deze projecten niet te ondersteunen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat het een mogelijkheid is en dat de provincie zich daarop moet beraden. Hij benadrukt echter dat hij positieve verwachtingen heeft van de huidige contacten met het Ministerie van LNV en vertrouwen heeft in de mensen die daar op dit moment
785 bij betrokken zijn.

De heer **Mülder** (D66) uit zijn verbazing en zorg over de mogelijke besluitvorming rond de begrotingswijziging. Hij wijst op de onzekerheid die ontstaat doordat de gedeputeerde aangeeft bereid te zijn projecten te financieren die mogelijk tweemaal door het Rijk zijn afgewezen. De
790 heer Mülder vraagt zich af waar hij precies mee instemt als hij goedkeuring geeft aan de begrotingswijziging die financiering vraagt voor projecten waarvan de goedkeuring door het Rijk nog niet zeker is.

Gedeputeerde **Beemsterboer** erkent de zorgen van de heer Mülder en bevestigt dat er inderdaad
795 een perspectief moet zijn dat het Rijk uiteindelijk de financiering zal verstrekken. Hij geeft aan dat, mocht deze financiering plaatsvinden, deze uit het resterende bedrag zou kunnen komen dat het Rijk mogelijk nog ter beschikking zal stellen voor het PPLG. Gedeputeerde Beemsterboer wijst op de grote onzekerheid rondom de financiering binnen het PPLG.

800 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) vraagt of de gedeputeerde, ondanks deze onzekerheid over de financiering, nog steeds van mening is dat de gebiedsprocessen voortgezet moeten worden, of dat hij erkent dat nuancering en mogelijk heroverweging op zijn plaats zijn.

Gedeputeerde **Beemsterboer** herhaalt zijn eerdere opmerking dat er inderdaad veel
805 onduidelijkheid bestaat, met name rondom de financiering. Hij benadrukt echter dat niet alle aspecten van de projecten afhankelijk zijn van geld.

Gedeputeerde Beemsterboer reageert op vragen van Partij voor de Dieren. Hij verduidelijkt dat de 100.000 euro voor het nieuwe ganzenplan afkomstig is van het Ministerie van LNV, specifiek voor
810 dit doel toegewezen, en dat deze middelen door de provincie worden doorgesluisd.

Op de zorg van D66 over het risico van een blanco cheque, legt de gedeputeerde uit dat de provincie door middel van randvoorwaarden heeft geprobeerd voldoende houvast te bieden, met enige flexibiliteit om vooruitlopend op meer zekerheid van het Rijk toch projecten te kunnen financieren. Dit zou kunnen als er duidelijke signalen zijn dat projecten op middelen van het Rijk kunnen rekenen. Hij benadrukt dat de financiering ook de ambtelijke organisatie ondersteunt die aan het PPLG werkt. Daarnaast wijst hij op de maandelijkse voortgangsbrief over het PPLG als middel voor de Statenleden om op de hoogte te blijven van de uitgaven en de voortgang, wat een monitoringinstrument biedt. Beemsterboer geeft aan dat als de voorwaarden onvoldoende houvast bieden, dit een discussiepunt zou moeten zijn binnen de Provinciale Staten.

Mevrouw **De Knegt** (FvD) vraagt of de 35 miljoen euro die uit de reserve wordt gehaald, geleend geld is.

Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat dit niet het geval is, naar zijn weten. Op de vervolgvraag of dit geld dan uit een spaarpot komt, verduidelijkt gedeputeerde Beemsterboer dat er specifiek een reserve voor is aangelegd.

In reactie op de vraag van D66 over recreatie verduidelijkt de gedeputeerde dat er binnen het PPLG vooral wordt gezocht naar koppelkansen voor recreatie. Er wordt vooronderzoek gedaan naar recreatiemogelijkheden, maar specifiek budget voor recreatie is niet apart opgenomen in het PPLG.

Wat betreft de vraag van BBB over een tegenstrijdigheid in criteria, verzoekt gedeputeerde Beemsterboer de heer Vendrig te verduidelijken welke specifieke tegenstrijdigheid BBB bedoelt.

De heer **Vendrig** (BBB) wijst op de voorwaarde dat voor voorfinanciering concrete signalen nodig zijn die onderbouwen dat de verlening van een bijdrage zeer waarschijnlijk is, en dat het zeker moet zijn dat deze voorfinanciering de toekenning niet in gevaar brengt. Echter, in het eerste kader van de begrotingswijziging staat dat projecten kunnen doorgaan ongeacht of er wel of geen Rijksbijdrage is, wat impliceert dat het gebrek aan een Rijksbijdrage geen invloed zou hebben. Dit vindt hij tegenstrijdig. Vendrig vraagt om opheldering of voorfinanciering kan doorgaan zonder de zekerheid van een Rijksbijdrage.

Gedeputeerde **Beemsterboer** verduidelijkt dat het eerste kader van de begrotingswijziging betrekking heeft op het voortzetten van projecten ongeacht het tempo van besluitvorming bij het Rijk. Hij schetst een scenario waarin er een positief ambtelijk vooroverleg is over het verlenen van subsidies binnen het NPLG, waarbij de uiteindelijke besluitvorming afhankelijk is van de kabinetsformatie. In een situatie waarin er een positief advies wordt gegeven met de verwachting dat er binnen zes maanden een besluit volgt, zou het mogelijk zijn om tijd te winnen door alvast met een voorfinanciering te beginnen.

Gedeputeerde Beemsterboer reageert op een vraag van de VVD over het risico van voorfinanciering. Hij geeft aan dat het bepalen van dit risico iets is dat gezamenlijk afgetast moet worden. Beemsterboer suggereert dat de voortgangsbrief van het PPLG een goed middel is om de Provinciale Staten op de hoogte te houden van de gemaakte afwegingen. Hij verwacht dat de noodzaak voor snelheid niet dusdanig hoog zal zijn dat Statenleden niet via de voortgangsbrief

geïnformeerd kunnen worden voordat er onomkeerbare besluiten worden genomen, hoewel hij dit niet met absolute zekerheid kan bevestigen.

860

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) heeft nog een onbeantwoorde vraag inzake de visie van de gedeputeerde op de tegengestelde belangen in relatie tot het boerenprotest.

865 Gedeputeerde **Beemsterboer** stelt echter dat landbouw en natuur in werkelijkheid zeer afhankelijk van elkaar zijn en dat oplossingen die goed zijn voor de een vaak ook voordelen bieden voor de ander. Als voorbeeld noemt hij het voorkomen van stikstofuitstoot bij agrariërs, wat zowel ten goede komt aan de natuur als aan de agrariër. Gedeputeerde Beemsterboer benadrukt het belang van het zoeken naar gedeelde belangen in de oplossingen voor dit soort vraagstukken, wat hij een interessant aspect vindt van de gebiedsprocessen.

870

Gedeputeerde Beemsterboer beantwoordt de vraag van GroenLinks over of het PPLG bijdraagt aan de gestelde doelen. Hij bevestigt dat dit het geval is, maar merkt op dat hier nog besluitvorming over moet plaatsvinden. Over het houden van vinger aan de pols suggereert hij dat dit maandelijks kan via de schriftelijke update die al wordt verzorgd. Gedeputeerde Beemsterboer adviseert ook om de criteria opnieuw te bekijken en vraagt of deze voldoende vertrouwen geven dat er op deze manier effectief gewerkt kan worden aan het bereiken van de doelen van het PPLG.

875

880 Statenlid **Van Wijnen** (GL) verduidelijkt haar vraag aan gedeputeerde Beemsterboer. Ze benadrukt dat haar vraag niet zozeer gericht was op het bijdragen van het PPLG aan de gestelde doelen, aangezien het realiseren van het PPLG zelf een van die doelen is. Haar vraag gaat dieper in op de manier van handelen, prioriteren en keuzes maken binnen het PPLG, en hoe dit proces bijdraagt aan de algemene doelstellingen. Ze vraagt zich af hoe controle behouden kan worden en hoe het integrale karakter van het PPLG bewaakt wordt, vooral wanneer de focus lijkt te liggen op het plukken van laaghangend fruit.

885

Gedeputeerde **Beemsterboer** erkent dat het handhaven van het integrale karakter van het PPLG en het bereiken van de gestelde doelen onder de huidige financiële voorwaarden een complexe opgave is. Hij geeft aan dat het bijzonder moeilijk is om dezelfde doelen te realiseren met slechts een deel van het oorspronkelijk aangevraagde budget van anderhalf miljard euro, verwijzend naar de 35 miljoen euro die momenteel beschikbaar is.

890

895 Statenlid **Van Wijnen** (GL) erkent de complexiteit die gedeputeerde Beemsterboer naar voren brengt, maar wijst erop dat er desondanks een concreet voorstel ligt om het beschikbare geld op een bepaalde manier uit te geven. Ze vindt het gerechtvaardigd om te vragen hoe de provincie, ondanks de complexiteit, samenwerkt om deze uitdagende taak succesvol te voltooien. Van Wijnen benadrukt dat een simpele erkenning van de complexiteit niet voldoende is; er moet een duidelijker plan of benadering zijn om met deze uitdagingen om te gaan en de doelstellingen van het PPLG effectief na te streven.

900

Gedeputeerde **Beemsterboer** schetst hoe de provincie omgaat met de financiering van het PPLG onder de huidige onzekerheden. Hij geeft aan dat er projecten binnen de gebiedsprocessen zullen zijn die financiering vragen en waarbij er goede signalen van het Rijk zijn dat financiering waarschijnlijk zal volgen. De provincie is bereid om in deze gevallen de financiering ter beschikking te stellen, zodat de projecten kunnen starten in afwachting van een definitief besluit

905 van het Rijk. Dit is een voorbeeld van de scenario's waarnaar de provincie op zoek is, met de verwachting dat het geïnvesteerde geld uiteindelijk van het Rijk terugkomt. Daarnaast benadrukt de gedeputeerde dat de financiering ook gebruikt wordt voor de ambtelijke inzet voor het PPLG.

Om Provinciale Staten in staat te stellen de voortgang te monitoren en een vinger aan de pols te houden, wordt een maandelijkse update verzorgd. Gedeputeerde Beemsterboer erkent dat er nog
910 veel onzekerheden zijn over hoe de financiering precies zal verlopen en welke projecten gefinancierd zullen worden. Hij adviseert de Statenleden om deze onzekerheden en de geboden kaders mee te nemen in hun besluitvorming, met het argument dat de huidige aanpak voldoende vrijheid biedt voor actie binnen de gebiedsprocessen en tegelijkertijd voldoende zekerheid biedt
915 over de inzet van middelen.

Gedeputeerde Beemsterboer reageert op een opmerking van de Partij van de Arbeid over het financiële beleid en de uitgaven van de provincie. Hij geeft aan dat het idee van het schrapen over de bodem van de schatkist voor hem nachtmerries zou veroorzaken, hoewel dit bij de Partij van
920 de Arbeid anders wordt ervaren. Hij erkent het punt dat er goed moet worden gekeken of het geld daadwerkelijk wordt uitgegeven, vooral gezien de huidige onzekerheid bij het Rijk en de vraag of het realistisch is om op enig moment zekerheid te verwachten. Gedeputeerde Beemsterboer benadrukt de afhankelijkheid van de provincie van de acties van het Rijk, dat momenteel bezig is met coalitievorming, en noemt de financiële situatie in de tussentijd
925 'controversieel' en 'spannend'.

In reactie op de vraag van de heer **Wallaart** (PvdA) over de afwezigheid van cofinanciering en incidentele financiering in het bestedingsplan voor 2024 verduidelijkt gedeputeerde
Beemsterboer dat de provincie nog steeds uitgaat van het principe dat het Rijk verantwoordelijk
930 is voor de financiering van het PPLG. Gedeputeerde Beemsterboer geeft aan dat het waarschijnlijk niet verstandig is om cofinanciering via de huidige route te regelen en suggereert dat, indien cofinanciering nodig is, er een apart voorstel aan de Provinciale Staten zal worden gedaan.

Gedeputeerde Beemsterboer reageert op de inbreng van Forum voor Democratie, die onder
935 andere sprak over 'onhaalbare klimaatdoelen'. Hij merkt op dat hij juist positieve verwachtingen heeft over het bereiken van deze klimaatdoelen in Nederland. Ondanks de erkenning dat het een complexe opgave is, drukt gedeputeerde Beemsterboer zijn vertrouwen uit in de collectieve inzet en mogelijkheden om deze doelen als land te behalen.

940 Gedeputeerde Beemsterboer reageert vervolgens op de zeven vragen van Forum voor Democratie.

- De exacte hoeveelheid boerengrond is nog onbekend en hangt af van de uiteindelijke vaststelling van het PPLG. Er is de hoop zo min mogelijk grond nodig te hebben vanwege de vele ruimtelijke opgaven in de provincie.
- Elke hectare die wordt omgezet, beïnvloedt de voedselproductie. Desondanks heeft
945 gedeputeerde Beemsterboer vertrouwen in het vermogen van de agrarische sector om voldoende voedsel te blijven produceren.
- Er wordt gewerkt aan meer zekerheid voor boeren door middel van legalisering van PAS-melders en interimers. Dit toekomstperspectief en de investeringsmogelijkheden zijn belangrijke overwegingen binnen het PPLG.

- 950
- Hoewel boeren liever niet afhankelijk zijn van subsidies, wordt er gezocht naar modellen waarbij boeren voor bepaalde diensten, zoals in het agrarisch natuurbeheer, vergoed kunnen worden.
 - De hoeveelheid subsidie die momenteel aan natuurbeheer wordt verstrekt, is niet direct duidelijk, maar gedeputeerde Beemsterboer zegt toe deze informatie toe te sturen.
- 955
- Gedeputeerde Beemsterboer erkent dat de huidige onduidelijkheid ontmoedigend werkt voor boeren en impact heeft op hun persoonlijke en zakelijke leven. Hij benadrukt de noodzaak van duidelijkheid vanuit de overheid – zowel Europa, het Rijk en de provincie.
 - De gedeputeerde bevestigt de voorkeur voor kringlooplandbouw, waarbij het gebruik van dierlijke mest boven kunstmest wordt gesteld, in lijn met de principes van
- 960 kringlooplandbouw.

Gedeputeerde Beemsterboer erkent tegenover Volt dat de definitie van 'dringende projecten' binnen het kader van het PPLG niet volledig duidelijk is. Hij begrijpt de behoefte aan meer zekerheid en geeft aan dat hij op dit moment die duidelijkheid niet kan bieden. Gedeputeerde

965 Beemsterboer stelt voor om samen met de Provinciale Staten te verkennen of er meer duidelijkheid nodig is, of dat er via de voortgangsbrieven een werkwijze gevonden kan worden die zowel voor de Staten als voor het bestuurlijk handelen voldoende zekerheid en vrijheid biedt. Dit proces van verkennen en afstemmen moet nog plaatsvinden.

- 970
- Mevrouw **Schneemann** (Volt) stelt voor om in de aanloop naar de Provinciale Statenvergadering van 4 maart 2024 meer duidelijkheid te verkrijgen over wat onder 'dringende projecten' wordt verstaan binnen het kader van het PPLG. Ze benadrukt het belang van deze duidelijkheid voordat er hierover gestemd wordt.

- 975
- Gedeputeerde **Beemsterboer** heeft hier begrip voor.

Tweede termijn commissie

- Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) benadrukt dat haar partij voorstander is van het voortzetten van de koploperprojecten en niet specifiek een vraag hierover had gesteld. Een onbeantwoorde vraag
- 980 uit de eerste termijn is of de gedeputeerde bereid is een lobby op te zetten om een oplossing te vinden voor de problematiek rond mestplaatsing en de stapeling van regelgeving.

Mevrouw **Haas** (PvdD) vraagt nog een reactie op haar vraag over de extra inzet op VTH-taken voor de indirecte lozingen.

- 985
- De heer **Mülder** (D66) uit zijn zorgen over de begrotingswijziging in relatie tot de drie scenario's die door de gedeputeerde zijn geschetst, gezien de onzekerheid die pas op 15 februari wordt opgehelderd. Hij vraagt zich af hoe één begrotingswijziging kan passen bij deze diverse scenario's en uit zijn tevredenheid over de erkenning van de zorgen rondom de potentiële
- 990 'blanco cheque'. De heer Mülder is blij dat er een belofte is gedaan om deze kwestie te bespreken tijdens de bespreking van het PPLG, maar blijft bezorgd over de duidelijkheid en transparantie met betrekking tot de betrokken projecten en financiering.

- Hij benoemt ook de onduidelijkheid en mistigheid rond de PPLG-gelden en de specifieke
- 995 projecten die gefinancierd zullen worden, vooral gezien tegenstrijdige informatie over projecten

die wel of niet in aanmerking komen en de mogelijkheid dat de provincie zelf de financiering op zich zal nemen als het Rijk niet bijdraagt.

1000 De zorgen over de koppelkansen voor recreatie en de financiering hiervan worden versterkt door de mededeling van het Rijk dat er geen geld beschikbaar is voor recreatie, waardoor de provincie mogelijk zelf voor de financiering moet zorgen. Er is geen reservering in de begroting hiervoor opgenomen. De heer Mulder geeft aan dat hij nog steeds bezorgd is en duidelijkheid mist over hoe de provincie deze uitdagingen zal adresseren.

1005 Mevrouw **De Knegt** (FvD) uit haar onvrede over de gegeven antwoorden en informatie, waarbij ze aangeeft dat het verhaal voor haar onbevredigend is en dat ze niet veel wijzer is geworden. Ze uit haar zorgen over het toekennen van elf miljoen euro met wat zij ziet als een soort 'blanco cheque' en sluit zich aan bij de zorgen van D66. Mevrouw De Knegt stelt voor om de koploperprojecten eens grondig door te nemen, met als doel meer duidelijkheid te krijgen over
1010 waar de financiering precies naartoe gaat.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Beemsterboer** beantwoordt de resterende en nog openstaande vragen in tweede termijn.

1015 Als eerste gaat de gedeputeerde in op de vraag van het CDA betreffende de lobby voor mestplaatsing. Hij legt uit dat de mogelijkheden om anders om te gaan met derogatie en NV (nutriënt verontreinigde)-gebieden afhankelijk zijn van de achtste nitraatrichtlijn van Europa, die pas over twee jaar, per 1 januari 2026, van kracht wordt. Tot die tijd ziet hij het als meest
1020 kansrijk om zoveel mogelijk informatie te verzamelen en te overwegen of het huidige beleid voortgezet moet worden of dat er mogelijkheden zijn voor meer beloning voor goed gedrag onder agrariërs. Dit komt voort uit feedback van agrariërs die aangeven dat hun inspanningen van de afgelopen tien jaar mogelijk niet voldoende meegewogen worden in de beoordeling van verontreiniging. Gedeputeerde Beemsterboer benadrukt dat de provincie niet de enige partij is
1025 die hierover gaat; waterschappen spelen ook een rol bij het uitvoeren van metingen.

Gedeputeerde Beemsterboer geeft aan dat hij geen antwoord kan geven op de vraag van de Partij voor de Dieren over indirecte lozingen en suggereert deze vraag te stellen aan gedeputeerde Jeroen Olthof of hem de kans te geven schriftelijk te antwoorden.

1030 Op de zorg van D66 over hoe de begrotingswijziging past binnen de drie scenario's voor het PPLG (geen geld, veel geld, of het gevraagde bedrag), geeft hij aan dat de aanpak per scenario zal verschillen en benadrukt het belang van voortdurende dialoog om de inzet van middelen zo efficiënt mogelijk te maken.

1035 Gedeputeerde Beemsterboer verduidelijkt dat de discussie niet alleen over koploperprojecten gaat. Hoewel er voorlopige oordelen zijn over de aangevraagde koploperprojecten, met meer duidelijkheid verwacht van het Rijk, zijn er ook andere aanvragen en initiatieven in gebiedsprocessen die bijdragen aan de doelstellingen van het PPLG. Deze projecten zijn nog
1040 onbekend, maar kunnen potentieel financiering ontvangen.

Tot slot reageert hij op Forum voor Democratie met de suggestie om een bredere discussie over de lijst met koploperprojecten te voeren, wat volgens hem een goede zaak zou zijn om te agenderen binnen Provinciale Staten.

1045

De heer **Mülder** (D66) vraagt of er op dit moment projecten zijn die voor voorfinanciering in aanmerking komen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat dit niet zo is.

1050

De **voorzitter** constateert dat dit onderwerp voldoende is besproken. Het advies van de commissie zal in de vorm van het verslag aan PS worden toegezonden voor de PS-vergadering van 4 maart 2024.

1055

De heer **Vendrig** (BBB) stelt voor agendapunt 6 naar voren te halen vanwege de geplande eindtijd van de vergadering om 16.00 uur. Hij wil ook reflecteren op de boerenactie.

1060

De **voorzitter** geeft aan dat momenteel alleen een rondvraag voor gedeputeerde Kocken op de agenda staat. De agenda is aan het begin van de vergadering door de commissie goedgekeurd. Er wordt opgemerkt dat de vergadering kan uitlopen tot 17.30 uur. De voorzitter adviseert de commissieleden om hun eerdere opmerkingen over het PPLG, gemaakt tijdens de bespreking van de begroting, niet te herhalen in de discussie over de brief van de gedeputeerde, tenzij zij dit binnen hun spreektijd willen doen.

1065

5 Rondvraag gedeputeerde Kocken

Rondvraag ingediend door GroenLinks.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) stelt de vragen zonder inleiding:

1070

- Is het mogelijk een gebiedsproces op te starten in het IJperveld? Dat is een relatief klein gebied, waar nu de komende tijd veel kansen zijn om meters te maken op de doelen die binnen de provincie zijn afgesproken. De provincie hoeft daar geen trekker van te zijn, maar het is wel belangrijk dat de provincie betrokken is.

1075

- Op diverse plekken worden kavels in natuurgebieden te koop aangeboden waarbij de suggestie wordt gewekt dat dit mogelijkheden biedt om te bouwen in het groen. Hier plegen de tbo's (terrein beherende organisaties) natuurbeheer. Zij komen hiermee voor een complexe situatie te staan. Dat geldt ook voor de eigenaren van die kavels die het natuurbeheer op zich moeten nemen, maar dit mogelijk niet doen. De vraag is of GS dit in beeld heeft. Is GS bereid om te kijken of hier wat aan gedaan kan worden?

1080

Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat de vraag over het opstarten van een gebiedsproces enigszins in tegenspraak lijkt met de mededeling dat er geen nieuwe gebiedsprocessen zullen worden gestart. Toch acht zij het passend om het gesprek aan te gaan met de betrokken partijen in het specifieke gebied. Er is al een afspraak gemaakt om te onderzoeken wat daar nodig is. Hoewel dit geen traditioneel gebiedsproces zal zijn, wordt er wel gekeken naar mogelijke stappen die gezet

1085

kunnen worden. Hierbij zijn onder andere Landschap Noord-Holland, LTO en Water, Land en Dijken betrokken. De gedeputeerde belooft hier desgewenst later op terug te komen.

1090 Wat betreft de verkoop van beoogde natuurgrond aan geïnteresseerden buiten Nederland, zodat zij in een groene omgeving kunnen wonen, erkent zij dit probleem. Er wordt gewerkt aan een voorstel met verschillende opties om dit probleem aan te pakken. Dit probleem treft niet alleen de terrein beherende organisaties, maar ook de provincie zelf, omdat het veel extra moeite en inspanning vergt om deze gronden uiteindelijk een natuurbestemming te geven en daadwerkelijk te realiseren binnen het NNN (Natuurnetwerk Nederland). Dit onderwerp heeft de aandacht en er wordt aan gewerkt.

1095 Statenlid **Van Wijnen** (GL) uit haar blijdschap over de beantwoording van de gedeputeerde. Ze heeft nog een korte aanvullende vraag op haar tweede vraag: of de gedeputeerde kan aangeven wanneer er meer informatie beschikbaar komt over wat er gedaan kan worden met betrekking tot de natuurtafels.

1100 De heer **Klein** (CU) benadrukt het belang van voortgang boeken in gebiedsprocessen als dat mogelijk is. Hij uit echter ook zijn bezorgdheid over de criteria die momenteel gehanteerd worden. Dit omdat gedeputeerde Beemsterboer eerder aangaf dat er geen nieuwe gebiedsprocessen zullen worden opgestart, terwijl er nu toch aan een proces wordt gewerkt. Hij vindt het belangrijk dat er duidelijkheid komt over de criteria die bepalen of dergelijke initiatieven wel of niet worden gestart. Hij vraagt daarom om meer informatie hierover.

1110 Gedeputeerde **Kocken** reageert allereerst op de aanvullende vraag van Statenlid Van Wijnen. Ze geeft aan dat er op korte termijn een overleg gepland staat en dat ze daarna terug zal komen op dit onderwerp. Ze verwacht dat dit niet lang zal duren. Tijdens dit overleg zullen de conclusies worden besproken en zal worden bepaald welk voorwerk eventueel nog nodig is voordat er besluiten genomen kunnen worden.

1115 Vervolgens richt ze zich tot de heer Klein en deelt ze haar pragmatische benadering. Ze benadrukt dat wanneer zich echte kansen voordoen, het niet wenselijk is om gebonden te zijn aan het besluit om geen nieuwe initiatieven meer te starten. Ze legt uit dat het soms nodig is om te kijken naar de mogelijkheden die zich voordoen, zelfs als dit buiten de vastgestelde kaders valt. Dit lijkt volgens haar een voorbeeld hiervan te zijn.

1120 Deze kwestie was ambtelijk al bekend. Er wordt inmiddels van verschillende kanten gekeken naar mogelijke samenwerking met de provincie. Ze benadrukt dat het belangrijk is om het gesprek aan te gaan en niet enkel te reageren op basis van vooraf bepaalde lijstjes. Ze biedt aan om later meer uitleg te geven over hoe de besluitvorming rondom dit onderwerp tot stand is gekomen.

1125 Mevrouw **Sijbenga** (BBB) vraagt aanvullend wat gedeputeerde Kocken beoogd met dit gebiedsproces.

1130 Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat een aantal natuurdoelen voor het IJperveld in het PPLG zijn beschreven. Nu de kans zich voordoet is de gedeputeerde van mening dat het momentum gepakt moet worden om het gesprek aan te gaan om te kijken hoe de zaak daar vooruit gebracht kan worden.

Rondvraag inzake de natuurdoelanalyse, ingediend door D66.

Mevrouw **Jansen** (D66) uit haar zorgen over de staat van de Nederlandse natuurgebieden tijdens de

- 1135 rondvraag aan gedeputeerde Kocken. Ze refereert aan een recent advies van de Ecologische
Autoriteit, waaruit blijkt dat van de zeventig onderzochte natuurgebieden er zevenenzestig niet in
goede staat verkeren en slechts drie in redelijk goede staat zijn. Specifiek voor Noord-Holland
benadrukt ze de slechte staat van de Schoorlse duinen, waar volgens de Ecologische Autoriteit snel
ingrijpen noodzakelijk is. Ondanks dat GS heeft aangegeven de adviezen te zullen bestuderen en te
1140 overwegen hoe deze in de gebiedsplannen, en mogelijk in het PPLG, kunnen worden opgenomen,
drukt mevrouw Jansen haar bezorgdheid uit dat deze aanpak de urgentie van de situatie niet recht
doet. Mevrouw Jansen vraagt de gedeputeerde om haar visie op deze analyse en of zij de ernst van
de situatie erkent. Daarnaast is mevrouw Jansen benieuwd naar wat de commissie kan verwachten
qua reactie van de gedeputeerde op de noodzakelijke ingrepen voor de Schoorlse duinen.

- 1145 Gedeputeerde **Kocken** bevestigt de ernst van de situatie rond de Schoorlse duinen en meldt dat er
in samenwerking met Staatsbosbeheer een reeks maatregelen is opgesteld die overeenkomen
met de natuurdoelanalyses en de aanbevelingen van de Ecologische Autoriteit. Deze maatregelen
omvatten onder meer het bestrijden van invasieve exoten en het bevorderen van meer dynamiek
1150 in de duinen. Het plan is om deze maatregelen op te nemen in de volgende aanvraag voor het
programma Natuur, die dit voorjaar bij het Rijk wordt ingediend, met een uitvoeringsperiode van
2024 tot 2030. Dit stelt hen in staat om snel te beginnen met het herstel van de natuur in de
Schoorlse duinen. De commissie zal geïnformeerd worden over de voortgang van deze aanvraag.

- 1155 Mevrouw **Jansen** (D66) is content met het antwoord. Mevrouw Jansen is benieuwd naar het pakket
maatregelen en ontvangt graag de informatie hierover.

De **voorzitter** constateert dat de rondvragen voldoende zijn beantwoord.

- 1160 Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) vraagt om een heroverweging van de spreektijden gezien de
uitloop van de vergadering.

De **voorzitter** zal hier na de schorsing op terugkomen.

- 1165 *Schorsing van 15.59 tot 16.09 uur.*

- De **voorzitter** reageert op de vraag van mevrouw Alberts en geeft aan dat de spreektijden niet
zullen worden aangepast. De commissieleden hebben de vrijheid om hun toegewezen spreektijd
naar eigen inzicht over de agendapunten te verdelen. Echter, als men ervoor kiest om alle
1170 spreektijd aan het begin van de vergadering te gebruiken, zal men voor de resterende
agendapunten beperkte mogelijkheden hebben om te spreken. De voorzitter benadrukt dat er
enige flexibiliteit is, maar dat de afgesproken spreektijden als leidraad dienen.

- 6 **B-agenda: Landbouw, Visserij, Dierenwelzijn, Faunabeheer, PPLG en Cultureel Erfgoed**
1175 **(gedeputeerde Beemsterboer)**

6.a **PPLG: Stand van zaken PPLG (B-agenda Landelijk Gebied 12-02-2024)**

Toelichting:

- Maandelijks informeert het College Provinciale Staten over de stand van zaken van het Provinciaal
Plan Landelijk Gebied (PPLG). De belangrijkste ontwikkelingen zijn benoemd in de brief. De
1180 commissieleden hebben de mogelijkheid om hierover vragen te stellen.

De voorzitter

Eerste termijn commissie

- 1185 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) brengt twee punten naar voren. Ten eerste spreekt ze zich uit tegen het voorstel om driehonderd hectare extra NNN binnen de binnenduinrand op te nemen in het PPLG. Ten tweede refereert ze aan een recent rapport van de WUR (Wageningen University & Research) waarin wordt gesteld dat financiering van natuurinclusieve landbouw als staatssteun wordt beschouwd en daarom niet langer toegestaan is. Ze vraagt hoe men van plan is om met
1190 deze bevinding om te gaan binnen het kader van het PPLG.

- De heer **Dijksen** (SP) draagt zijn visie bij over de definitie van boeren en de inzet van de provincie voor wat hij 'koplopers' noemt in de landbouwsector. Hij maakt een onderscheid tussen boeren die hun bedrijf circulair en onafhankelijk van de agro-industrie runnen, en agrarische
1195 ondernemers die volledig afhankelijk zijn van deze industrie. De heer Dijksen vraagt zich af hoe de provincie koplopers definieert en of hiermee de focus ligt op circulaire landbouw, aangezien hij gelooft dat ondersteuning van kleinschalige kringloopboeren een significante stap kan zijn in de reductie van stikstofuitstoot. Hij haalt het succes aan van het mineralenproject uit het einde van de vorige eeuw, dat een aanzienlijke daling in stikstofuitstoot, gezondere koeien, en minder
1200 afhankelijkheid van de industrie liet zien. Dijksen informeert naar de plannen van de gedeputeerde binnen het PPLG om dergelijke boeren te steunen en of er bereidheid is om kleinschalige kringloopboeren te stimuleren, waarbij hij aanbiedt een motie in te dienen indien nodig.

- 1205 Verder toont hij begrip voor de frustratie van agrarische ondernemers die eerder die dag demonstreerden, aangezien hij meent dat zij misleid zijn door kapitalistische beloftes, waarbij een groot deel van het kapitaal in de sector naar de toeleverende industrie gaat. De heer Dijksen benadrukt dat de SP niet tegen boeren is, maar juist pleit voor meer ondersteuning van kleinere kringloopboeren, die hij ziet als de 'echte boeren'.

- 1210 Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) vraagt naar de visie van de SP op de toekomst van boeren.

- De heer **Dijksen** (SP) verduidelijkt zijn standpunt met de oproep voor meer, maar minder
1215 intensieve boeren. Hij benadrukt dat de haalbaarheid van deze visie reeds is aangetoond door bestaand onderzoek, zoals het mineralenproject, dat hij als een overtuigend voorbeeld van succesvolle circulaire landbouw aanhaalt. De heer Dijksen vraagt zich af waarom dergelijke duurzame praktijken niet verder worden gestimuleerd, gezien de bewezen voordelen voor zowel de agrarische sector als het milieu. Dit onderstreept zijn pleidooi voor een transitie naar een
1220 meer circulaire en duurzame landbouw.

Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) vraagt aanvullend wat er in die visie gebeurt met de bestaande boeren.

- 1225 De heer **Dijksen** (SP) geeft aan dat die boeren daarmee geholpen kunnen worden.

De heer **Vendrig** (BBB) vraagt op welke manier deze boeren hun inkomen kunnen verdienen.

1230 De heer **Dijksen** (SP) wijst op een interessant aspect van kleinschalige landbouw: een kleinschalige, efficiënte boer heeft slechts de helft van de productie nodig om dezelfde inkomsten te genereren als een grootschalige boer. Hij benadrukt dat deze manier van werken voldoende inkomsten oplevert voor de boer zelf, terwijl het voornamelijk de agro-industrie is die impact zou ondervinden van deze verandering.

1235 De heer **Van Tiggelen** (PVV) brengt een bondig standpunt naar voren over de boeren: laat ze met rust.

1240 Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) verzoekt gedeputeerde Beemsterboer om een korte samenvatting te geven van de discussie en standpunten die zijn uitgewisseld deze dag over de situatie van de boeren, specifiek in relatie tot het PPLG. Ze benadrukt dat er veel onduidelijkheid bestaat onder boeren over de huidige stand van zaken en toekomstige plannen, en dat deze onduidelijkheid alleen maar lijkt toe te nemen.

1245 Mevrouw **Schneemann** (Volt) spreekt haar waardering uit voor hoe het college de boerenprotesten heeft gefaciliteerd en vraagt de gedeputeerde om te reflecteren op het pamflet dat aan hen is overhandigd. Ze erkent de complexiteit van de landelijke politieke situatie in relatie tot het PPLG en uit waardering voor de inspanningen van de gedeputeerde om duidelijkheid te verkrijgen vanuit het Rijk. Mevrouw Schneemann vraagt ook om een overzicht van maatregelen die onafhankelijk van het Rijk uitgevoerd kunnen worden. In dit kader noemt zij de oprichting van
1250 een loket ter ondersteuning van de transitie naar kringlooplandbouw, en informeert naar de status en planning hiervan. Daarnaast verzoekt ze om een update over de verkenning van mogelijke Europese subsidies die aangevraagd kunnen worden ter ondersteuning van de doelen van het PPLG.

1255 De heer **Leerink** (PvdA) benadrukt het belang van het voortzetten van het PPLG, ondanks de complexiteit en de roep van sommige partijen om het programma tijdelijk te pauzeren. Hij onderstreept de noodzaak om door te gaan met het PPLG om de bestaande problemen aan te pakken, waarmee hij aangeeft dat het oplossen van deze problemen prioriteit heeft en niet uitgesteld kan worden.

1260 Mevrouw **Gordijn** (JA21) uit haar bezorgdheid over het starten van de processen binnen het PPLG gezien de huidige financiële onzekerheden. Ze wijst erop dat er, ondanks de discussies over het voortzetten van het PPLG, nog geen duidelijkheid is over de financiële dekking. Deze onzekerheid betreft zowel de bijdragen vanuit het Rijk als de beschikbare middelen binnen de provincie zelf.
1265 Mevrouw Gordijn vraagt zich af of het wel verstandig is om nu al met de processen te beginnen, gegeven deze financiële onzekerheden.

1270 De heer **Leerink** (PvdA) verdedigt het standpunt dat het verstandig is om door te gaan met de processen binnen het PPLG, ondanks de financiële onzekerheden. Hij benadrukt dat het PPLG bestaat uit een samenbundeling van regulier provinciaal beleid op gebieden zoals bodem, water en weidevogelgebieden. De heer Leerink stelt dat het onmogelijk is voor de provincie om al deze activiteiten stop te zetten, gezien ze een substantieel deel van het provinciale takenpakket vormen. Hij wijst op de urgentie van de problematiek rondom stikstof, natuur, wonen en infrastructuur, en benadrukt dat nietsdoen geen optie is. Volgens hem zal het aanpakken van
1275 deze problemen, inclusief de uitdagingen waar boeren voor staan, voortgang vereisen, zelfs als

er beperkingen zijn. De heer Leerink is van mening dat stoppen met het plan geen oplossing biedt en dat vooruitgang noodzakelijk is.

1280 De heer Leerink uit vervolgens zijn waardering voor de ontvangst van de maandelijkse update, zoals verzocht door de Staten, maar merkt op dat de inhoud van de brief vooral procesgericht is en pleit voor meer detail over de voortgang van specifieke projecten, uitdagingen, en dilemma's. Hij benadrukt het belang voor de Statenleden om geïnformeerd te worden over de voortgang om zo hun toezichthoudende rol adequaat te kunnen vervullen. De heer Leerink onderstreept het belang van grip krijgen op de uitvoering van het beleid, met name in het licht van de
1285 middelenbesteding en het realiseren van doelen. Hij stelt voor om op 11 maart 2024 dieper in te gaan op zowel de inhoudelijke voortgang als het proces van informatievoorziening, in lijn met een eerder ingediende motie die vraagt om per gebied de belangrijkste projecten te identificeren. Leerink ziet deze datum als een kans om de communicatie en samenwerking tussen de gedeputeerde en de Staten verder te verfijnen.

1290 De heer Leerink spreekt zijn hoop uit dat de technische briefing op 11 maart, hoewel primair informatief van aard, ruimte zal bieden voor interactie en mogelijkheden tot feedback vanuit de Statenleden. Hij benadrukt het belang van een dialoog om gezamenlijk vooruitgang te boeken en staat open voor verschillende vormen van overleg om dit doel te bereiken. De heer Leerink uit
1295 ook de wens om op deze datum concrete stappen te zetten in de samenwerking tussen de gedeputeerde, de ambtenaren en de Staten.

Tot slot brengt hij een vraag naar voren namens zijn collega Jan Stam over de impact van stikstofproblematiek op bouwprojecten, een onderwerp waarop ze nadere informatie verwachten.
1300 De heer Leerink benadrukt het belang van duidelijkheid over deze kwestie en is benieuwd naar de status van deze informatie.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) sluit zich op alle punten aan bij de inbreng van de PvdA en heeft geen aanvullende bijdrage.

1305 Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Leerink en benadrukt het pionierskarakter van het huidige proces rondom het PPLG. Ze erkent dat de situatie complex is en dat er geen vastomlijnde aanpak bestaat, wat innovatie en flexibiliteit vereist van alle betrokkenen. Mevrouw Ouderkerken onderstreept het belang van het vinden van een evenwicht
1310 tussen ogenschijnlijk tegengestelde belangen, zoals het behoud van natuur en het ondersteunen van boeren, wat zij als een uitdagende maar cruciale opgave beschouwt. Ze is het eens met de noodzaak van maandelijkse updates, maar pleit ook voor het organiseren van interactieve werksessies om samenwerking en gezamenlijke probleemoplossing te bevorderen.

1315 De heer **Vendrig** (BBB) reflecteert op de boerenactie van de middag en belicht de oorsprong van de problemen waarmee agrarische ondernemers geconfronteerd worden, met specifieke verwijzing naar twee punten uit het pamflet die betrekking hebben op het PPLG. Hij beschrijft de actie als een uiting van onmacht, onrecht en onzekerheid, veroorzaakt door diverse factoren zoals de stikstofdiscussie, de gevolgen van de KRW (Kaderrichtlijn Water), en de inname van
1320 landbouwgrond voor andere doeleinden. De heer Vendrig benadrukt dat deze punten niet slechts wensen zijn, maar essentiële zaken die de bestaanszekerheid van de ondernemers raken.

- De heer Vendrig wijst op de complexiteit van de situatie, waarbij de uitspraak van de Raad van State over het PAS veel bedrijven in een lastig parket heeft gebracht en noemt de
- 1325 onduidelijkheden en uitdagingen rondom de KRW en de aanpak van stikstof. De heer Vendrig spreekt over de noodzaak van het vinden van een balans tussen ecologische, economische en maatschappelijke opgaven binnen het PPLG, zoals hem werd uitgelegd door een veehouder tijdens de actie.
- 1330 Tot slot vraagt de heer Vendrig aan Gedeputeerde Staten om te reflecteren op de actie en wat de geuite punten kunnen betekenen voor het PPLG, en vraagt hij zich af of de problemen van de boeren duidelijk zijn bij GS. Vendrig is ook geïnteresseerd in de standpunten van andere fracties over deze kwestie, onderstreept het belang van het bespreken van de balans tussen de verschillende krachten op 11 maart, en biedt aan actief mee te werken aan oplossingen.
- 1335 Mevrouw **Schneemann** (Volt) reageert op de bijdrage van de heer Vendrig door te benadrukken dat de door hem genoemde punten een significante invloed hebben op het PPLG. Ze erkent dat veel van het huidige beleid waarschijnlijk is gebaseerd op de kwesties die de heer Vendrig heeft aangekaart. Mevrouw Schneemann vraagt hoe hij zou willen zien dat deze punten worden
- 1340 geïntegreerd in het PPLG van Noord-Holland en of hij denkt dat het programma hierdoor zou moeten veranderen.
- De heer **Vendrig** (BBB) erkent de complexiteit van de vraag over hoe de aangedragen punten en suggesties van de boeren kunnen worden geïntegreerd in het PPLG. Hij bevestigt dat dit een
- 1345 centrale uitdaging vormt waarmee alle betrokkenen worstelen, en suggereert dat het pamflet van de boeren waardevolle suggesties bevat voor mogelijke oplossingen. Hoewel de heer Vendrig aangeeft op dit moment geen kant-en-klare oplossing te hebben, benadrukt hij het belang van het behouden van het perspectief en de belangen van de veehouders in het beleid.
- 1350 De **voorzitter** merkt op dat de heer Dessing tijdens het betoog het pamflet heeft binnengebracht, wat normaliter tegen de gebruiken is omdat het ophangen van spandoeken en pamfletten niet gebruikelijk is tijdens vergaderingen. De voorzitter heeft dit echter tijdelijk toegestaan. Hij verzoekt de heer Dessing om, nu de heer Vendrig zijn betoog heeft afgerond, het pamflet weer naar de zijzaal te verplaatsen zodat de vergadering voortgezet kan worden.
- 1355 De heer **Dessing** (FvD) legt uit dat het pamflet door de Partij van de Dieren naar buiten is gedragen en dat het daarom logisch leek om het pamflet in de zaal te plaatsen, vooral omdat er tijdens de discussie naar verwezen wordt. Zijn actie was bedoeld om ter verduidelijking te dienen en het debat te ondersteunen, gezien het pamflet een centraal onderwerp van gesprek is.
- 1360 De **voorzitter** verduidelijkt dat het onderwerp van de discussie niet het pamflet zelf is, maar een brief die door het college is gestuurd. Hoewel de heer Vendrig het pamflet aanhaalde als aanleiding voor zijn bijdrage en om de context van de boerenproblematiek te schetsen, benadrukt de voorzitter dat het belangrijkste discussiepunt de inhoud van de collegebrief is. Hij
- 1365 erkent dat de bijdrage van de heer Vendrig waardevol was en dat het punt duidelijk overgebracht is.
- Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) vraagt naar de richtlijnen hieromtrent.

1370 De **voorzitter** stelt dat volgens de orde van de vergadering het pamflet buiten de vergaderruimte geplaatst dient te worden. Omdat de heer Dessing niet voornemens lijkt dit zelf te doen, zal de griffie het pamflet uit de zaal verwijderen.

1375 De heer **Dessing** (FvD) benadrukt dat zijn aarzeling om het pamflet zelf te verwijderen niet voortkomt uit onwil, maar uit onbegrip over de procedure en het gevoel dat de discussie over het onderwerp nog niet is afgerond. Hij geeft aan dat er mogelijk nog meer sprekers zijn die, volgend op de bijdrage van BBB, het onderwerp verder willen bespreken.

1380 De **voorzitter** dankt de heer Dessing voor zijn opmerking.

De heer **Dijksen** (SP) vraagt de heer Vendrig of hij van mening is dat overproductie landbouwschade toebrengt aan de economie en de boer.

1385 De heer **Vendrig** (BBB) stelt dat er naar zijn mening geen sprake is van overproductie. Hij argumenteert dat overproductie impliceert dat voedsel wordt weggegooid zonder dat het wordt gebruikt, terwijl in werkelijkheid al het geproduceerde voedsel nodig is en gebruikt wordt. Hij erkent dat er export van voedsel plaatsvindt, maar ziet dit niet als een indicatie van overproductie.

1390 De heer **Dijksen** (SP) vraagt of de heer Vendrig het met hem eens is dat een exportpercentage van 80% niet als 'een beetje' beschouwd kan worden.

1395 De heer **Vendrig** (BBB) antwoordt dat hoewel hij de omvang van de export niet kan betwisten, de interpretatie ervan afhankelijk is van perspectief. Hij benadrukt dat Nederland, als een klein land, een unieke positie heeft waarbij de export van voedsel naar relatief nabije landen als export wordt aangemerkt, terwijl vergelijkbare afstanden in grotere landen zoals Amerika als lokaal worden beschouwd. De heer Vendrig wijst op de vruchtbaarheid van de Nederlandse delta en de mogelijkheden die dit biedt voor voedselproductie, en benadrukt dat Nederland deze voedselproductie op een duurzame manier met een lage CO₂-voetafdruk realiseert. Hij pleit
1400 ervoor om zuinig te zijn op deze capaciteit en de voordelen die het Nederland biedt in termen van voedselproductie en duurzaamheid.

1405 Mevrouw **Schneemann** (Volt) adresseert de opmerkingen van de heer Vendrig over de definitie van export in de context van Nederland's geografische omvang. Ze introduceert het standpunt van Volt, dat een oplossing ziet in het streven naar een federaal Europa, waarbij de interne markt zodanig geïntegreerd zou zijn dat de huidige vorm van export binnen de EU mogelijk anders gedefinieerd zou worden. Ze vraagt aan de heer Vendrig of BBB dit standpunt zou kunnen steunen.

1410 De heer **Vendrig** (BBB) geeft aan bereid te zijn het idee te overwegen, maar benadrukt dat zijn steun afhankelijk is van de specifieke voorwaarden die aan zo'n federale structuur verbonden zouden zijn.

1415 De heer **Mülder** (D66) sluit zich aan bij de eerder gemaakte punten door de Partij van de Arbeid en stelt vervolgens enkele vragen ter verdieping van de discussie. Hij vraagt of het mogelijk is om de gebiedsprocessen duidelijker en meer gestructureerd te presenteren in de volgende update,

door bijvoorbeeld een schematische weergave van de fasering van zo'n proces en de beslissingen die op dat moment genomen moeten worden. Hij refereert aan de aanpak in Brabant, waar
blijkbaar al geëxperimenteerd wordt met een dergelijke presentatievorm.

1420

Daarnaast brengt de heer Mülder het punt naar voren dat, hoewel gebiedsprocessen gericht zijn op het vinden van gemeenschappelijke belangen, er nog steeds belangen zijn die met elkaar in conflict kunnen zijn. Hij vraagt om reflectie op de vraag hoe met deze schurende belangen wordt omgegaan in de context van de gebiedsprocessen.

1425

De heer **Hanou** (PvdD) reflecteert op eerdere uitspraken en discussies rond het PPLG, waarbij hij aangeeft bepaalde uitspraken van gedeputeerde Beemsterboer en de heer Vendrig na te zullen luisteren. Hij drukt zijn behoefte uit aan meer concrete en begrijpelijke informatie over de voortgang van het PPLG in Noord-Holland, met name over of en hoe de verdienmodellen voor de
landbouw verbeteren in balans met milieu- en natuurdoelstellingen zoals stikstofreductie, waterkwaliteit en biodiversiteit.

1430

De heer Hanou vraagt om duidelijkheid over de doelen, kaders en uitgangspunten van het PPLG, zowel algemeen als specifiek voor bepaalde gebieden, en hoe strategieën zoals de
bossenstrategie en het agrarisch natuur- en landschapsbeheer worden geïntegreerd in de gebiedsprocessen. Hij vraagt om een overzicht van de voortgang in de dertien gebiedsprocessen, inclusief de mate waarin deze van elkaar leren en hoe ze worden vergeleken met processen in andere provincies.

1435

Tot slot wil hij weten hoe aanbevelingen vanuit de vorige commissie, natuur en milieu en de Raad voor Dierenaangelegenheden zijn meegenomen in het PPLG voor Noord-Holland, om zo te waarborgen dat het programma effectief en geïntegreerd bijdraagt aan de gestelde doelen.

1440

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) nuanceert zijn eerdere opmerking over het stopzetten van het PPLG, aangevend dat hij niet letterlijk bedoelde dat het programma gestopt moet worden. Echter, hij benadrukt dat er een andere benadering nodig is gezien de onzekerheid op nationaal niveau met betrekking tot het NPLG. Hij wijst op het gebrek aan duidelijkheid vanuit het Rijk over de toekomst van de landbouw in Nederland, inclusief de grootte en het aantal boeren dat behouden blijft. De heer Stulemeijer stelt dat zolang er geen heldere visie en leiding vanuit de nationale regering is, er voorzichtig omgegaan moet worden met het PPLG, met name wat betreft financiële uitgaven en verplichtingen. Hij waarschuwt tegen het maken van kostbare beslissingen zonder gegarandeerde ondersteuning of duidelijke richtlijnen vanuit het Rijk.

1445

Mevrouw **Gordijn** (JA21) haalt een drietal punten aan die door boeren zijn voorgedragen in relatie tot het PPLG. Zij benadrukt de noodzaak van financiële zekerheid voor de uitvoering en het beheer van natuurbeleid, waarbij ze instemt met het standpunt dat natuurbeleid alleen uitgevoerd moet worden als er voldoende budget beschikbaar is om de werkzaamheden en het toekomstige beheer te garanderen. Ze wijst op de problematiek van het starten van natuurprocessen zonder de garantie van voortgezette financiering, wat kan leiden tot
verwaarlozing en overwoekering van natuur.

1455

1460

Daarnaast brengt ze de kwestie van de legalisering van PAS-melders ter sprake en vraagt hoe dit aangepakt zal worden met de beschikbare ruimte in de stikstofbank.

1465 Ook vraagt ze naar de aanpak van ecologische monitoring op locatie in plaats van het gebruik van natuurdoelanalyses, inclusief de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze metingen, de bijkomende kosten, en de positie van de gedeputeerde hierin.

De **voorzitter** constateert dat de inbreng in eerste termijn is geleverd.

1470

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert als eerste op de vraag van het CDA over de financiering van natuurinclusieve landbouw naar aanleiding van een rapport van de Wageningen University & Research (WUR), waarin gesteld wordt dat er belemmeringen zouden zijn voor deze financiering.
1475 Hij geeft aan dat deze kwestie nader bekeken moet worden en belooft schriftelijk terug te komen op dit onderwerp.

In reactie op de SP belooft de gedeputeerde over de financiering van natuurinclusieve landbouw, naar aanleiding van een rapport van de WUR, schriftelijk terug te komen na verdere verkenning
1480 van de kwestie.

De gedeputeerde verwijst in reactie op de vraag over wat de koplopers zijn naar een eerdere brief met een link naar het overzicht van de acht koploperprojecten, die in een eerdere vergadering besproken zijn.

1485

Over de ondersteuning van kleinschalige kringloopboeren via het mineralenproject, geeft hij aan dat verder onderzoek nodig is om te bepalen of provinciale steun logisch is.

Gedeputeerde Beemsterboer, gedeputeerde Kocken en de commissaris van de Koning hebben
1490 persoonlijk de boeren welkom geheten en ontvangen met koffie en koekjes in de Johan Remkeszaal. Tijdens deze ontmoeting werd gereageerd op zowel het pamflet als op de algemene zorgen van de boeren, waarbij benadrukt werd dat veel van de aangekaarte punten vooral betrekking hebben op Rijks- en Europees beleid. Er werd opgeroepen om deze zorgen ook bij het Rijk en Europa onder de aandacht te brengen. Gedeputeerde Kocken onderstreepte het
1495 belang van de balans tussen natuur en de agrarische sector. Gedeputeerde Beemsterboer heeft zijn waardering uitgesproken voor de grote opkomst en het vreedzame verloop van het protest, alsook voor het regelmatige overleg met agrarische organisaties. Begrip werd getoond voor de onzekerheid onder boeren, veroorzaakt door onder andere stikstofproblematiek, derogatieregels, en de algemene beeldvorming over de sector. Specifieke aandacht ging uit naar de situatie van
1500 PAS-melders, waarvoor op zowel nationaal als provinciaal niveau naar oplossingen gezocht wordt. Er werd benadrukt dat er in overleg met het Rijk en Europa gezocht wordt naar oplossingen en duidelijkheid voor de agrarische sector in Noord-Holland. Ook is aangegeven dat in het coalitieakkoord is afgesproken dat de provincie zelf op zoek gaat naar oplossingen voor de PAS-melders in de provincie Noord-Holland. In grote lijnen hebben de gedeputeerden begrip
1505 getoond voor de zorgen en opgeroepen om met elkaar in overleg te blijven en ook aangegeven dat de provincie in interprovinciaal verband ook het gesprek voert met het Rijk en met Europa.

De gedeputeerde noemt de koppeling die Volt maakt tussen lokale kwesties en Europa, en geeft aan dat veel van de punten uit het boerenpamflet niet direct betrekking hebben op provinciaal
1510 beleid.

Op de vraag naar een overzicht van maatregelen die geen financiële middelen vereisen of reeds gedekt zijn, belooft hij schriftelijk terug te komen, gezien de breedte van de vraag.

1515 Het kringlooplandbouwloket, gevraagd door Volt, is reeds onderdeel van het landbouwportaal en bestaat dus al.

Een overzicht van Europese subsidies voor landbouw en natuur, ook een vraag van Volt, zal worden verstrekt conform een eerdere toezegging.

1520 In reactie op de Partij van de Arbeid over de wens voor meer inhoud in de updates van het PPLG, informeert hij dat de volgende update reeds voorbereid is met meer ontwikkelingen en inhoud. Hij staat open voor verdere optimalisatie van dit communicatie-instrument om de Statenleden beter te betrekken en biedt aan om dieper in te gaan op specifieke gebiedsprocessen voor een
1525 duidelijker overzicht van de stand van zaken. Gedeputeerde Beemsterboer benadrukt zijn bereidheid om transparant te communiceren en de informatiewensen van de Statenleden tegemoet te komen, maar dat het vooral nog een zoektocht is naar de meest optimale manier, met de belofte om gedetailleerdere informatie te verschaffen in toekomstige updates of naar aanleiding van de bijeenkomst op 11 maart 2024.

1530 De gedeputeerde erkent de wens van de Staten om van de technische briefing meer een dialoog te maken. Hoewel hij niet bekend is met de specifieke vormen hiervoor, staat hij open voor suggesties en benadrukt het belang van voldoende tijd plannen voor dergelijke sessies.

1535 Gedeputeerde Beemsterboer uit zijn spijt dat de vraag naar stikstofprojecten herhaaldelijk gesteld moet worden. Hij deelt mee dat er aan een brief gewerkt wordt die de situatie omtrent vier woningbouwprojecten die op stikstofproblematiek stuiten, zal toelichten. Deze brief is nog enkele weken onderweg.

1540 Op verzoek van de BBB heeft de gedeputeerde gereflecteerd op de punten uit het pamflet. Voor een deel is dit al besproken tijdens de begrotingswijziging, met name over het voortzetten van het PPLG door in scenario's te werken, afhankelijk van het beschikbare budget. Het perspectief van de agrarische sector wordt meegenomen in het PPLG, inclusief de zorg voor waardevolle landbouwgrond. Op landelijk verzoek wordt hoogwaardig of waardevolle landbouwgrond in kaart
1545 gebracht.

Gedeputeerde Beemsterboer geeft aan dat het provinciebestuur goed op de hoogte is van de zorgen binnen de agrarische sector, vooral gerelateerd aan de onzekerheid en de continue confrontatie met nieuwe maatregelen zonder duidelijke oplossingen. Hij benadrukt het belang
1550 van het erkennen en aanpakken van deze zorgen in samenwerking met de sector.

Gedeputeerde Beemsterboer erkent dat, in reactie op de inbreng van D66, hoewel er belangen kunnen schuren tussen landbouw en natuur, veel oplossingen mogelijk zijn die beide ten goede komen. Hij benadrukt echter dat financiële middelen vaak een belangrijke rol spelen bij het
1555 vinden van oplossingen voor deze schurende belangen. De provincie heeft beperkt handelingsperspectief wanneer er geen financiële middelen beschikbaar zijn, wat de afhankelijkheid van de beslissingen en middelen van het Rijk onderstreept.

- 1560 In reactie op de Partij voor de Dieren benadrukt de gedeputeerde dat meer concreetheid en begrijpelijkheid onderdeel zullen zijn van het concept-PPLG. Er wordt verwacht dat er nog veel discussie zal zijn over dit concept, waarbij participatie centraal staat. Het PPLG-proces wordt gezien als een groot participatietraject waarbij veel verschillende inbreng wordt meegenomen in de volgende versies van het plan.
- 1565 De heer **Hanou** (PvdD) herhaalt zijn verzoek om meer specifieke informatie over het PPLG, met name een overzicht van alle dertien gebiedsprocessen. Hij benadrukt de wens om te begrijpen of en hoe deze processen van elkaar leren, of ze vergeleken worden met processen in andere provincies, en hoe de aanbevelingen die in eerdere commissievergaderingen breed gedeeld zijn, worden meegenomen. De heer Hanou zoekt duidelijkheid over de interactie en het leren tussen
- 1570 de verschillende gebiedsprocessen, evenals de integratie van externe inzichten en aanbevelingen in het beleid en de uitvoering van het PPLG.
- Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt toe dat het overzicht van de dertien gebiedsprocessen verstrekt zal worden. Hij geeft aan dat er indirect altijd geleerd wordt van de gebiedsprocessen via de
- 1575 ambtelijke organisatie door intern overleg. Over het specifiek leren van elkaar tussen de gebiedsprocessen en de vergelijking met processen in andere provincies, stelt hij voor dit onderwerp nader te bespreken tijdens de bijeenkomst op 11 maart. Gedeputeerde Beemsterboer erkent het belang van de vragen en toont bereidheid tot verder gesprek en verduidelijking.
- 1580 In reactie op 50PLUS erkent de gedeputeerde de nuance die 50PLUS aanbrengt over de omgang met het PPLG, vooral het advies om voorzichtig te zijn met uitgaven. Gedeputeerde Beemsterboer verzekert dat binnen het college strikt wordt toegezien op financiële uitgaven en dat de zorg voor financiële verantwoordelijkheid serieus wordt genomen, zoals geïllustreerd door zijn verwijzing naar gedeputeerde Rommel die actief waakt over het budget.
- 1585 In reactie op JA21 op de punten aangedragen uit het pamflet van de boeren, vooral over het uitvoeren van natuurbeleid alleen wanneer er voldoende budget is, geeft de gedeputeerde aan dat bij de aanleg van het NNN er altijd rekening mee wordt gehouden dat zowel de aanleg als het beheer financieel duurzaam zijn. Hij benadrukt dat de snelheid waarmee natuurprojecten worden
- 1590 uitgevoerd afhankelijk is van de beschikbare financiële middelen.
- Gedeputeerde Beemsterboer spreekt over de aanpak van de problematiek rondom PAS-melders en de zoektocht naar beschikbare stikstofruimte voor de zogenaamde PAS-bank. Hij benadrukt opnieuw dat hoewel het Rijk primair verantwoordelijk is voor het oplossen van de problemen die
- 1595 ontstaan zijn nadat de PAS-regeling niet langer houdbaar bleek, de provincie Noord-Holland actief zoekt naar oplossingen vanwege de aanhoudende onzekerheid onder de betrokken inwoners. Het vullen van de PAS-bank blijkt complex en is afhankelijk van het vrijkomen van stikstofruimte, bijvoorbeeld door het stoppen van agrariërs of door implementatie van stalmaatregelen die juridisch getoetst en goedgekeurd zijn. Gedeputeerde Beemsterboer
- 1600 benadrukt de noodzaak van deze zoektocht om recht te doen aan de getroffen inwoners van Noord-Holland en hun langdurige onzekerheid.
- Gedeputeerde Beemsterboer reageert tot slot op de vraag van JA21 over de kosten van ecologische monitoring in Natura 2000-gebieden, waarbij hij aangeeft dat dergelijke monitoring

- 1605 per gebied tienduizenden euro's zou kosten. Voor verdere details adviseert hij om contact op te nemen met gedeputeerde Kocken, aangezien gedeputeerde Beemsterboer zelf niet verantwoordelijk is voor dit specifieke onderdeel.

Tweede termijn commissie

- 1610 De heer **Dijksen** (SP) raagt of gedeputeerde Beemsterboer schriftelijk kan terugkomen op de vraag betreffende het mineralenproject, dat ook bekend staat als het VEL (Vruchtbare Emissiearme Landbouw) of het VANLA-project (Verduurzaming Agrarische Sector Noord-Holland). Deze specificatie kan de gedeputeerde mogelijk helpen in zijn zoektocht naar meer informatie over dit project en de relevantie ervan voor de provinciale steun aan kleinschalige kringloopboeren.

- De heer **Van Tiggelen** (PVV) brengt zijn visie naar voren over de discussie rondom stikstof en de agrarische sector. Hij stelt dat de werkelijke crisis ligt in de kwaliteit van politieke besluitvorming en niet in de stikstofproblematiek zelf. Volgens hem rammelt het stikstofverhaal aan alle kanten, van berekeningen en natuurkundige feiten tot metingen, en refereert hij aan de BBB om te benadrukken dat het gepresenteerde probleem van stikstof eigenlijk niet bestaat. Hij wijst op berekeningen die aantonen dat de hoeveelheid ammoniak in de lucht extreem laag is en dat ammoniak, lichter dan lucht, opstijgt in plaats van neer te slaan op Natura 2000-gebieden.
- 1620
- 1625 Verder weerlegt hij het punt over export, benadrukkend dat export op zichzelf geen negatief fenomeen is en wijst op de significante bijdrage van de sierteelt aan de economie. Hij prijst de agrarische sector voor zijn rol als regionale voedselproducent in een land dat bijzonder geschikt is voor landbouw vanwege het milde klimaat, vruchtbare en platte bodem, en de beschikbaarheid van kennis en kunde onder Nederlandse boeren. De heer Van Tiggelen pleit voor beleid dat gebaseerd is op realiteit in plaats van op wat hij beschouwt als 'gecreëerde sprookjes'.
- 1630

- Mevrouw **Gordijn** (JA21) vraagt om verduidelijking over de tegenstrijdige boodschappen betreffende de aanpak van de gebiedsprocessen binnen het PPLG. Aan de ene kant benadrukt gedeputeerde Beemsterboer de noodzaak van voorzichtigheid gezien het ontbreken van financiële middelen, terwijl er vanuit een coalitiepartner, de Partij van de Arbeid, wordt aangedrongen op het zo snel mogelijk starten met deze processen. Mevrouw Gordijn vraagt zich af welke richting nu prioriteit heeft: het versneld inzetten van de gebiedsprocessen of het eerst verzekeren van de benodigde financiën.
- 1635

- 1640 Daarnaast refereert ze aan een artikel in het Noord-Hollands Dagblad dat suggereert dat er verschillen van inzicht zijn tussen gedeputeerde Beemsterboer en gedeputeerde Kocken. Mevrouw Gordijn is benieuwd hoe deze verschillen overbrugd zullen worden in de toekomstige samenwerking binnen de coalitie.

- 1645 De **voorzitter** constateert dat de inbreng van de commissie in tweede termijn is voltooid.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

- Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat er al met een aantal gebiedsprocessen is gestart en dat deze niet zullen worden stopgezet ondanks financiële onzekerheden. Er wordt al gewerkt aan de volgende versie van het PPLG, het concept-PPLG, en hierover zal op 11 maart een briefing worden gegeven voor een breder overzicht.
- 1650

1655 Gedeputeerde Beemsterboer ziet de verschillen tussen hem en gedeputeerde Kocken, die respectievelijk de portefeuilles landbouw en natuur beheren, niet als een probleem, maar als een positieve uitdaging. Hij beschrijft het vinden van oplossingen voor het stikstofvraagstuk die zowel de natuur als de agrarische sector ten goede komen als een gezamenlijke missie. Dit streven naar verbinding tussen de twee portefeuilles wordt gezien als een kernonderdeel van hun inspanningen binnen het PPLG.

1660 De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

1665 De heer **Klein** (CU) geeft aan tijdens de rondvraag aan gedeputeerde Beemsterboer een vraag te willen stellen over een punt op de C-agenda, specifiek over cultureel erfgoed. Zijn vraag gaat over de ingekomen brief van Stichting Mooi Tuindorp Keverdijk met betrekking tot de dreigende sloop van de Huibert van Eijkenstraat in Naarden. Deze vraag is niet voorafgaand aan de vergadering aangemeld.

De **voorzitter** is hiermee akkoord.

1670 De heer **Mantel** (JA21) doet een ordevoorstel in reactie op de vraag van de heer Klein. Hij benadrukt dat dit voorstel niet bedoeld is om meneer Klein te benadelen, maar wijst op de procedure dat de agenda reeds is vastgesteld en dat er een mogelijkheid is om punten van de C-agenda te onthameren voor bespreking. Gezien het tijdsverloop van de vergadering stelt hij voor om te stemmen over het al dan niet toestaan van het stellen van een vraag over een onderwerp op de C-agenda.

De heer **Klein** (CU) reageert door te stellen dat er een duidelijk verschil is tussen ergens een bespreekstuk van maken en een korte vraag stellen over een punt wat op agenda staat.

1680 De **voorzitter** erkent dit verschil en geeft de gelegenheid tot het stellen van de vraag.

6.b Agenderingsverzoek C naar B Partij voor de Dieren: Faunabeheerplan Vos 2024–2029

Toelichting:

1685 *Het Faunabeheerplan Vos 2024–2029 is door de Faunabeheereenheid Noord–Holland (FBE) op 1 november 2023 bij GS ter goedkeuring ingediend. GS hebben besloten dit plan goed te keuren. Het plan behandelt de bestrijding van de vos ter bescherming van weidevogels en andere grond broedende vogelsoorten. De commissieleden kunnen met elkaar en met de gedeputeerde het agendaverzoek bespreken.*

1690 *Eerste termijn commissie*

Mevrouw **Haas** (PvdD) bespreekt het Faunabeheerplan Vos in relatie tot de bescherming van vogelpopulaties en de impact van landgebruik. Ze benadrukt dat predatoren zoals de vos een belemmering vormen voor het broedsucces van weidevogels, die door het gebrek aan betere natuurlijke habitats genoodzaakt zijn te broeden op intensieve landbouwgronden. Ze stelt echter dat de onderliggende oorzaak van de problematiek bij de mens ligt, door het creëren van omstandigheden die de vogelpopulaties benadelen. Mevrouw Haas pleit voor het herstel van oorspronkelijke leefgebieden en het gebruik van niet-dodelijke methoden om de vos te weren, wat ingrijpende keuzes in landgebruik vereist.

1700 Ze vraagt of Gedeputeerde Staten bereid zijn om rigoureuze keuzes te maken om het oorspronkelijke landschap te herstellen, intensieve landbouw te beperken en de balans in de natuur te herstellen, waardoor de noodzaak voor jacht op predatoren vermeden kan worden. Daarnaast informeert ze naar de bereidheid van GS om hun goedkeuring voor dodelijke middelen te heroverwegen ten gunste van niet-dodelijke maatregelen en het verbeteren van de natuurlijke

1705 habitat. Mevrouw Haas vraagt ook naar de mening van andere fracties over het nemen van kwaliteitsverbetering van natuurlijke habitats als uitgangspunt om predatoren zoals de vos te beschermen en is geïnteresseerd in het standpunt van GS over het in het Faunabeheerplan genoemde koppelkansenbeleid.

1710 De heer **De Jong** (50PLUS) bespreekt het Faunabeheerplan Vos 2024–2029, dat door de Faunabeheerder in Noord-Holland bij Gedeputeerde Staten ter goedkeuring is ingediend en inderdaad goedgekeurd. Hij erkent de noodzaak van de bescherming van weidevogels en andere grondbroedende vogels tegen predatie door onder andere vossen, maar benadrukt dat het verlies van geschikt leefgebied door intensiever landgebruik, stadsuitbreiding, wegeaanleg en toename

1715 van recreatie de primaire oorzaak is van de afname van weidevogelpopulaties, een standpunt ondersteund door wetenschappelijke studies.

De heer De Jong stelt voor om een evenwichtige benadering te hanteren die zowel de belangen van mens als dier dient. Hij suggereert maatregelen zoals het verhogen van het waterpeil, het

1720 creëren van voldoende open ruimte en rust, het bevorderen van kruidenrijk grasland en kuikenland, en het stimuleren van natuurbeheer in landbouwgebieden met verminderd gebruik van pesticiden. Hij stelt voor om predatoren te beheren door tijdelijke rasters en schrikdraad te gebruiken, in plaats van ze te doden, als een effectievere en ethisch verantwoorde oplossing.

1725 Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) uit kritiek op het huidige gebruik van de term faunabeheer, dat volgens haar in de praktijk vaak neerkomt op het doden van dieren. Ze pleit voor een directere benaming die de werkelijke aard van deze activiteiten weerspiegelt, met specifieke verwijzing naar het beheer van de vos in relatie tot de teruggang van de weidevogelstand. Ze benadrukt dat er andere, belangrijkere oorzaken zijn voor de afname van weidevogels, zoals het gebruik van

1730 pesticiden en de transformatie van weilanden in 'Grasfalt'-gebieden, wat leefgebieden voor weidevogels aantast. De SP-fractie wijst de vos niet aan als hoofdschuldige voor de afname van weidevogels en verwerpt het afschieten van vossen als oplossing.

Mevrouw Alberts-Oosterbaan onderstreept ook het natuurlijke gedrag van de vos, die, in

1735 tegenstelling tot mensen, stopt met eten wanneer hij verzadigd is en dus niet meer prooi doodt dan noodzakelijk voor zijn voeding. Dit gedrag wordt aangevoerd als argument tegen het beeld van de vos als onverzadigbare predator die een onevenredig grote bedreiging zou vormen voor de weidevogelpopulaties.

1740 Mevrouw **Gordijn** (JA21) vraagt of mevrouw Alberts het met haar eens is dat de vos meer doodt dan nodig is om te overleven.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) benadrukt haar standpunt dat de afname van de weidevogelstand niet aan de vos kan worden toegeschreven. Ze wijst op het natuurlijke gedrag

1745 van de vos, die, in tegenstelling tot hobbyjagers, niet meer jaagt dan nodig is voor zijn voeding.

Ze voert aan dat de vos ook positieve rollen in het ecosysteem vervult, zoals het eten van ganzeneieren, wat kan helpen bij het beheeren van een ganzenoverschot. Daarnaast draagt de vos bij aan het beheersen van populaties ratten en andere ongewenste dieren.

1750 Mevrouw Alberts–Oosterbaan pleit voor de bescherming van de vos, aangezien deze natuurlijke predatie bijdraagt aan het beheer van andere soorten die als problematisch worden beschouwd. Ze ziet dit als een vorm van natuurlijk beheer waarbij niet hoeft te worden ingegrepen door te doden. De SP zal daarom niet instemmen met voorstellen die het doden van vossen bevorderen en roept op tot het waarderen en beschermen van de rol van de vos in het ecosysteem.

1755

Mevrouw **Gordijn** (JA21) spreekt zich uit over het huidige faunabeheer en de aanpak van predatie door vossen in relatie tot de bescherming van weidevogels. Ze erkent de vele inspanningen en investeringen die reeds zijn verricht om predatieverliezen te voorkomen, zoals landschapsaanpassingen en predatorwerende maatregelen, maar stelt dat op korte termijn predatie nog steeds een bedreiging vormt voor de weidevogelpopulatie. Mevrouw Gordijn benadrukt dat, ondanks preventieve maatregelen en de aanzienlijke financiële middelen die zijn ingezet, reductie van het aantal vossen tijdens de broedperiode momenteel noodzakelijk is om de weidevogelpopulatie te herstellen.

1760

1765 Ze merkt op dat de provincie Noord–Holland een sleutelrol speelt in dit proces en wijst op de extra middelen die beschikbaar zijn gesteld voor agrarisch natuurbeheer en weidevogelbeheer door het Aanvalsplan Grutto. Mevrouw Gordijn stelt dat, ondanks verbeteringen in lokale omstandigheden, de predatiedruk nog steeds te hoog is voor een succesvol broedseizoen van de weidevogels. Hierdoor ziet zij het afschot van de vos als een noodzakelijk kwaad om de populatie weidevogels te beschermen en te herstellen.

1770

Mevrouw **Haas** (PvdD) maakt een onderscheid tussen de inrichting van het landschap en agrarisch natuurbeheer, benadrukkend dat deze twee niet hetzelfde zijn. Ze stelt dat een effectief landbeheer de noodzaak voor specifiek weidevogelbeheer kan verminderen.

1775

De **voorzitter** constateert dat er geen vraag is gesteld en geeft de volgende spreker het woord.

Mevrouw **Jansen** (D66) geeft aan dat haar partij de afwegingen in het Faunabeheerplan Vos ondersteunt. Ze erkent de noodzaak van het beperken van de vospopulatie in relatie tot de ernstige afname van weidevogelpopulaties in Nederland. D66 kan zich daarom vinden in de maatregelen en strategieën zoals voorgesteld in het Faunabeheerplan.

1780

De heer **Van Tiggelen** (PVV) uit zijn standpunt tegen het doden van vossen, ondersteund door het argument dat andere dieren, zoals ooievaars, ook een bedreiging kunnen vormen voor pas uitgekomen weidevogels. Hij benadrukt dat de PVV tegen het plaatsen van de vos en de steenmarter op de landelijke vrijstellingslijst heeft gestemd, zoals blijkt uit motie 35 in de Tweede Kamer. De PVV erkent dat veel weidevogelgebieden nog niet voldoen aan de optimale vereisten voor weidevogelbeheer en dat de gestelde doelen voor kern- en buffergebieden niet realistisch zijn in een dichtbevolkt land als Nederland. De heer Van Tiggelen stelt dat er gezocht moet worden naar andere oplossingen, waaronder het stoppen met de aanleg van zonneweides die niet bijdragen aan de leefomgeving van weidevogels. Hij wijst op diervriendelijke opties om predatiedruk te verlagen, zoals het gebruik van rasters en wildverjagers, zoals genoemd in het

1785

1790

1795 faunabeheerplan. Hoewel deze opties geen perfecte oplossingen zijn en soms kostbaar kunnen zijn, pleit de PVV ervoor om oplossingen in deze richting te zoeken, mits er daadwerkelijk sprake is van een probleem met predatie.

Mevrouw **Sijbenga** (BBB) deelt gezien de zeer beperkte spreektijd de conclusie van haar fractie en geeft aan blij te zijn dat er een goed en duidelijk beheerplan is.

1800 Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) belicht de economische druk op boeren en ondernemers door maatregelen ter bescherming van weidevogels, zoals het uitstellen van maaien, aanpassen van landbouwmethoden, en het reserveren van landbouwgrond voor weidevogelbescherming. Ze benadrukt het belang van het bewustzijn van deze uitdagingen naast de problematiek rondom de weidevogels.

1805 Mevrouw Ouderkerken vraagt naar de inrichting van het landschap en de tot dusver genomen maatregelen en integrale afspraken daaromtrent. Ze stelt voor om, in plaats van kostbare maatregelen die boeren op extra kosten jagen, specifieke gebieden aan te wijzen waar de vos niet wordt geaccepteerd, om zo effectiever en efficiënter beheer mogelijk te maken.

1810 Reflecterend op de aanbiedingsbrief en de vragen daarin, benadrukt mevrouw Ouderkerken de visie van de VVD op kwaliteitsverbetering van natuurlijke habitats door behoud van biodiversiteit, met een voorkeur voor het aanwijzen van concrete gebieden. Ze uit zorgen over de financiële lasten voor boeren en de beschikbaarheid van middelen voor vergoedingen voor boeren die
1815 minder vee per hectare houden. De VVD ziet liever dat beschikbare middelen aan andere zaken worden besteed dan aan het opleggen van extra werk aan boeren.

Tot slot stelt mevrouw Ouderkerken dat de Provinciale Staten een kaderstellende en controlerende rol hebben en dat het informeren over uitvoeringszaken onnodig werk voor
1820 ambtenaren met zich meebrengt, en dus liever wordt vermeden.

Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) spreekt haar dank uit aan de Partij voor de Dieren voor het agenderen van het onderwerp weidevogelbescherming en het Faunabeheerplan Vos. Ze erkent de complexiteit van predatiebeheer en de beperkingen van voswerende rasters, die zowel
1825 logistiek uitdagend zijn als potentieel verstoring kunnen veroorzaken voor broedende weidevogels en andere dieren. De ChristenUnie ondersteunt de inzet van alle beschikbare middelen, inclusief afschot als aanvulling op diervriendelijke methoden, gezien de ernstige situatie van de weidevogelpopulatie.

1830 Ze benadrukt het belang van het Faunabeheerplan Vos voor het succes van weidevogelbescherming en subsidies, en wijst op de verspilling van tijd, moeite en geld als dit plan wordt genegeerd. Mevrouw Hoogendoorn-van der Maarl is het eens met de Partij voor de Dieren over het verkennen van koppelkansen met het stikstofdossier binnen het PPLG en vraagt Gedeputeerde Staten of zij dit willen integreren.

1835 Ten aanzien van het melden van ontheffingen ziet ze weinig toegevoegde waarde, gegeven de bestaande rapportages en procedures via de Omgevingsdienst en de Faunabeheereenheid.

1840 Tot slot staat de ChristenUnie open voor het idee van de VVD om specifieke weidevogelreservaten aan te wijzen en te onderzoeken, met de erkenning dat predatiebeheer ook daar noodzakelijk kan zijn om de vos te weren.

1845 Mevrouw **Schneemann** (Volt) reflecteert op het Faunabeheerplan Vos, waarbij ze aangeeft dat de focus niet zozeer op het beheer van de vos ligt, maar op de bescherming van weidevogels zoals de grutto. Ze erkent dat naast de vos, de mens en de inrichting van de provincie de grootste bedreigingen vormen voor weidevogels. Mevrouw Schneemann benadrukt het belang van het overstappen naar kringlooplandbouw, zoals voorgesteld in het coalitieakkoord, maar merkt op dat concrete plannen hiervoor ontbreken.

1850 Ze wijst op het belang van het grondwaterpeil voor weidevogels en vraagt naar de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van plannen ter behoud van de grutto, zoals ook beschreven in het AEWA (African–Eurasian Migratory Waterbird Agreement). Mevrouw Schneemann pleit voor een provincie waar ruimte is voor de vos en een goede balans tussen natuur, landbouw, steden, en infrastructuur, waarbij natuurlijke vijanden hun rol in het
1855 ecosysteem kunnen spelen.

Tot slot spreekt ze zich uit tegen het micro–managen van faunabeheer door voor elke ontheffing melding te maken aan Provinciale Staten. In plaats daarvan ziet ze liever beleid met duidelijke kaders die periodiek getoetst kunnen worden, om duidelijkheid te verschaffen aan alle
1860 betrokkenen en de natuurlijke balans te bevorderen.

Statenlid **Bwefar** (GL) onderstreept het belang van het creëren van voldoende goede leefruimte voor weidevogels als primaire factor voor hun herstel, in tegenstelling tot de focus op het aantal vossen. Het belang van voldoende groot, aaneengesloten gebied en de kwaliteit van de bodem, rijk aan bodemleven zoals wormen en kevertjes, wordt benadrukt. Deze visie sluit aan bij de
1865 standpunten van de Vogelbescherming en is terug te vinden in het Faunabeheerplan Vos, dat de suboptimale omstandigheden voor weidevogels in West–Europa en de noodzaak voor verbetering van hun habitatten in zowel omvang als kwaliteit erkent. Statenlid Bwefar betoogt dat het op orde brengen van het leefgebied van weidevogels kan leiden tot een natuurlijke balans in predatie, waardoor afschot van predatoren zoals de vos overbodig wordt. GroenLinks ziet het verbinden
1870 van natuurgebieden, verbeteren van NNN–gebieden en het stimuleren van natuurinclusieve landbouw, inclusief aanpassingen in het maaibeleid tijdens het broedseizoen, als cruciale stappen voor het behoud van weidevogels. Statenlid Bwefar vraagt de gedeputeerde om bevestiging van deze benadering en de inzet van de provincie op deze gebieden.

1875 Statenlid Bwefar brengt naar voren dat het aantal vossen stabiel blijft ondanks jaarlijkse afschot, wat duidt op de natuurlijke populatiedynamiek van groei en verzadiging afhankelijk van beschikbare leefruimte en voedsel. Dit benadrukt dat het verbeteren van leefgebieden voor weidevogels essentieel is voor hun groei en dat afschot van vossen slechts een tijdelijke
1880 oplossing biedt. Bwefar vraagt of de gedeputeerde bereid is een onderzoek te initiëren naar de langetermijneffecten van afschot op populatiegroei, specifiek gericht op vossen en ganzen in Noord–Holland.

Daarnaast wijst Statenlid Bwefar op een openstaande motie van oktober 2020 betreffende het
1885 opstellen van een leidraad voor habitat weidevogels voor gemeenten, waarvan de oplevering

meerdere keren is uitgesteld. Gezien het uitblijven van deze leidraad vraagt zij de gedeputeerde om opheldering over de vertraging en een nieuwe verwachte opleveringsdatum.

1890 Statenlid Bwefar reageert op de opmerking van mevrouw Gordijn over surplus–killen door vossen. Zij legt uit dat dit gedrag vooral voorkomt bij jonge vossen die in het nauw gedreven zijn en niet goed hebben geleerd hoe te jagen, omdat oudere vossen, die deze vaardigheden kunnen overdragen, vaak worden afgeschoten. Dit resulteert in lukraak doden door jonge vossen, een gedrag dat versterkt wordt door het frequente afschieten van volwassen vossen, waarna de populatie zich herstelt met versnelde worpen.

1895 Statenlid Bwefar geeft ook aan dat GroenLinks openstaat voor het onderzoeken van afweermethoden, zoals genoemd door mevrouw Ouderkerken, en dit de moeite waard vindt.

1900 De heer **Wallaart** (PvdA) sluit zich aan bij de observaties van Statenlid Bwefar (GroenLinks) over de onderliggende oorzaken van de achteruitgang van de weidevogelpopulaties en vraagt om een reflectie van de gedeputeerde hierop. Hij benadrukt het belang van het definiëren van weidevogelkerngebieden binnen het PPLG, inclusief het verzoek om een kaart waar deze gebieden duidelijk op zijn aangegeven.

1905 De heer Wallaart adresseert ook de brede benadering van predatorenbeheer, verwijzend naar het Aanvalsplan Grutto, waarin afschot slechts als een laatste stap wordt beschouwd na het inzetten van diverse andere maatregelen zoals het beperken van beschutte uitkijkposten voor predatoren, het creëren van barrières, en het camoufleren van nesten. Hij vraagt het college of er voldoende wordt gedaan op dit gebied, met name in relatie tot vrijwillige ingrepen bij particuliere eigenaren

1910 die mogelijk essentiële habitats voor predatoren behouden, en drukt zijn zorg uit over de afhankelijkheid van vrijwillige medewerking voor het succes van deze strategieën.

Hoewel de PvdA enig begrip heeft voor het standpunt van mevrouw Alberts (SP) tegen het afschot van vossen, stelt hij dat de PvdA–fractie de noodzaak van afschot in de tussentijd erkent, maar

1915 waarschuwt dat dit niet moet worden gezien als een afdoende maatregel voor de bescherming van weidevogels. Hij benadrukt dat een meer holistische aanpak vereist is om de weidevogelpopulaties effectief te ondersteunen en te herstellen.

De **voorzitter** constateert dat de inbreng in eerste termijn vanuit de kant van de commissie is geleverd.

1920

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft een algemene reactie op de zorgen omtrent de weidevogelpopulatie. Hij erkent de langdurige achteruitgang van weidevogels sinds de jaren zestig en zeventig, waarbij hij aangeeft dat er geen enkele hoofdoorzaak is. Factoren zoals de

1925 verandering in landbouwpraktijken, recreatieve druk, en veranderingen in het watersysteem hebben allen invloed. De verzwakte weidevogelpopulatie is daardoor gevoeliger voor verstoringen, waardoor predatie een significante factor wordt.

1930 Gedeputeerde Beemsterboer benadrukt dat hoewel predatiebeheer op zichzelf niet voldoende is voor een gezonde weidevogelstand, het momenteel wel noodzakelijk kan zijn. Hij sluit niet uit dat, gezien de ontwikkelingen en drukte in de provincie, beheer van de vos noodzakelijk blijft.

1935 Tegelijkertijd onderstreept hij de inzet op verbetering van leefgebieden voor weidevogels, via subsidies en samenwerking met natuurbeheerders en agrariërs, als cruciaal onderdeel van het beleid.

1940 De gedeputeerde vermeldt dat het beleid gericht is op het versterken en verbeteren van weidevogelgebieden, ondersteund door het Aanvalsplan Grutto en het PPLG, waarbij de versterking van deze gebieden en populaties een belangrijk doel is. Hij geeft aan dat de provincie niet direct bijhoudt welke ontheffingen en vergunningen worden verleend, maar dat deze informatie openbaar wordt gepubliceerd door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, in antwoord op vragen over de transparantie en het beheer van ontheffingen.

1945 Gezien de beperkte spreektijd zijn er specifieke vragen mogelijk nog niet afdoende beantwoord. Statenlid **Bwefar** (GL) verzoekt de gedeputeerde de nog openstaande vragen schriftelijk te beantwoorden.

Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt dit toe.

1950 *Slotreactie door de indiener van dit agenderingsverzoek, Partij voor de Dieren.*
Mevrouw **Haas** (PvdD) uit haar teleurstelling over het gebrek aan compassie bij sommige partijen betreffende het beheer van vossen en de impact op weidevogels. Ze merkt echter op dat er bij enkele partijen bereidheid lijkt te bestaan om bij de gedeputeerde aan te dringen op onderzoek naar de effecten van afschot op vospopulaties. Mevrouw Haas geeft aan dat dit een punt is waar
1955 mogelijk in de toekomst op teruggekomen zal worden.

7 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer

1960 De **voorzitter** heeft voorafgaand aan de commissievergadering geen rondvragen voor gedeputeerde Beemsterboer ontvangen. De ChristenUnie heeft staande vergadering verzocht een rondvraag te stellen inzake agendapunt 9.a, Cultureel Erfgoed: Ingekomen brief Stichting Mooi Tuindorp Keverdijk inzake Dreigende sloop Huibert van Eijkenstraat Naarden (C-agenda Landelijk gebied 12-02-2024).

1965 De heer **Klein** (CU) brengt een brief ter sprake die zowel de Provinciale Staten als het College van Gedeputeerde Staten hebben ontvangen van Stichting Mooi Tuindorp Keverdijk. Deze brief uit zorgen over het verlies van cultureel erfgoed. Hoewel de heer Klein aangeeft te geloven dat deze kwestie primair een verantwoordelijkheid van de gemeente is, vraagt hij aan gedeputeerde Beemsterboer of hij van plan is deze brief te beantwoorden. Verder verzoekt hij, indien een
1970 antwoord wordt gegeven, om een afschrift van deze beantwoording aan de Provinciale Staten te verstrekken.

1975 Gedeputeerde **Beemsterboer** bevestigt dat een antwoord op de brief van Stichting Mooi Tuindorp Keverdijk zal worden toegestuurd. Hij is het eens met de heer Klein van de ChristenUnie dat het waarschijnlijk een gemeentelijke kwestie betreft, maar verzekert dat een afschrift van de beantwoording aan Provinciale Staten zal worden verstrekt.

8 Sluiting

1980 De **voorzitter** dankt de aanwezigen voor hun aandacht en sluit de vergadering om 17.46 uur.

Sluiting om 17.46 uur.

1985